

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2007 - 2013

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia
i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy

POWIATOWY URZĄD PRACY W CIESZYNIE
Cieszyn 2007

Spis treści

Rozdział 1: Cele działania, adresaci pomocy i formy wsparcia oferowane przez urząd pracy w Cieszynie.....	4
1.1 Podstawowe cele działania urzędu pracy.....	4
1.2 Adresaci pomocy świadczonej przez urząd pracy.....	5
1.3 Usługi rynku pracy.....	9
1.4 Instrumenty rynku pracy.....	13
1.5 Inna działalność urzędów pracy.....	19
Rozdział 2: Wyjściowa diagnoza sytuacji na rynku pracy w powiecie cieszyńskim	20
2.1 Poziom stopy rejestrowanego bezrobocia w powiecie cieszyńskim w latach 2003 – 2006.....	21
2.2 Osoby bezrobotne w podziale na poszczególne kategorie istotne z punktu widzenia rynku pracy w powiecie cieszyńskim w latach 2003 – 2006.....	23
2.3 Pośrednictwo pracy na rynku pracy powiatu cieszyńskiego w latach 2003-2006.....	31
Rozdział 3: Doświadczenia PUP w Cieszynie w realizacji przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy.....	34
3.1 Doświadczenie wynikające z realizacji zadań własnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (gospodarowanie Funduszem Pracy i pozyskiwanie dodatkowych środków).....	34
3.2 Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczone dla osób bezrobotnych	37
3.3 Współpraca z samorządami lokalnymi – wybrane elementy	42
3.4 Współpraca z organizacjami pozarządowymi	43

3.5	Współpraca z pracodawcami	44
3.6	Współpraca z innymi partnerami	46
3.7	Współpraca w ramach działania 1.1 SPO RZL „Akademia Dialogu”	47
3.8	Współpraca transgraniczna prowadzona przez PUP w Cieszynie	48

Rozdział 4: Cele i działania w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji

	lokalnego rynku pracy na lata 2007 – 2013.....	50
4.1	Analiza SWOT rynku pracy w powiecie cieszyńskim.....	50
4.2	Cele i działania programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie cieszyńskim na lata 2007 – 2013.....	52
4.3	Źródła finansowania działań założonych w programie.....	67
4.4	Monitoring stopnia realizacji programu.....	67

Rozdział 5: Metodologia powstania Powiatowego Programu Promocji

	Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy	68
5.1	Etapy powstawania Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy	68
5.2	Zgodność ze strategicznymi dokumentami krajowymi i unijnymi	69
5.3	Konsultacja Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy	69
5.4	Skład zespołu opracowującego Powiatową Strategię Rozwiązywania problemów Społecznych i Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy	70
5.5	Postanowienia końcowe	70

Rozdział 1

CELE DZIAŁANIA, ADRESACI POMOCY I FORMY WSPACIA OFEROWANE PRZEZ URZĄD PRACY

1.1 PODSTAWOWE CELE DZIAŁANIA URZĘDU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy wykonuje swoje zadania na podstawie Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz na podstawie ponad 30 aktów wykonawczych do ww Ustawy. Celem Ustawy jest określenie zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Artykuł 9 ww Ustawy określa zadania w zakresie polityki rynku pracy realizowane przez samorząd powiatu, a tym samym przez urząd pracy. Pierwszym wymienionym zadaniem jest opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania, które Ustawa o promocji zatrudnienia nakłada na urzędy pracy, mają wspólny mianownik, którym jest aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez wdrażanie i organizowanie instrumentów rynku pracy, w celu udzielania pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia, a także pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników. Aby realizacja wyżej wymienionego celu był możliwa urząd pracy ma także za zadanie pozyskiwać środki umożliwiające realizację usług i instrumentów rynku pracy.

Ponadto w zakres działalności urzędów pracy wpisuje się wiele działań związanych z wykonywaniem administracji publicznej, czyli z wydawaniem decyzji, prowadzeniem ewidencji, wydawaniem zaświadczeń, wypłacaniem zasiłków dla osób bezrobotnych itp.

Ustawa mówi również o współpracy, którą urząd pracy powinien nawiązać z różnymi instytucjami działającymi na lokalnym rynku pracy w celu jak najefektywniejszej realizacji swoich działań. Taka współpraca pozwala nie tylko aktywizować podmioty gospodarcze, ale co najważniejsze docierać do jak największej ilości pracodawców i osób zainteresowanych wykorzystaniem środków pozostających w dyspozycji urzędu pracy. W niniejszym opracowaniu zakresowi dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego został poświęcony osobny rozdział.

1.2 ADRESACI POMOCY ŚWIADCZONEJ PRZEZ URZĄD PRACY

Osoby bezrobotnie

Głównymi beneficjentami objętymi wsparciem świadczonym przez urzędy pracy są osoby bezrobotne, które korzystają z najszerszej gamy usług świadczonych przez instytucje rynku pracy. Definicja bezrobotnego została zawarta w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy art. 2 ust. 1 pkt 2). Zgodnie z tą definicją:

bezrobotny – „oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-d, lub cudzoziemca - członka rodziny obywatela polskiego, niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, bądź, jeśli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyła 18 lat,
- b) nie ukończyła 60 lat - kobieta lub 65 lat - mężczyzna,
- c) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾) o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- e) nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie

przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,

f) nie podjęła pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo nie podlega na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w art. 70 ust. 6;”

Jednocześnie Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła (art. 49) podział osób bezrobotnych na grupy ryzyka (osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy), do których należą: osoby niepełnosprawne,
osoby samotnie wychowujące dzieci do lat siedmiu,
osoby bez kwalifikacji zawodowych,
osoby długotrwale bezrobotne,
osoby do 25 roku życia
oraz osoby powyżej 50 roku życia.

Ze względu na to rozróżnienie usługi i instrumenty rynku pracy zostały podzielone na:

- dostępne dla wszystkich osób bezrobotnych (*pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, usługi EURES, szkolenia , jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, utworzenie stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej i dodatki aktywizacyjne*)
- oraz na takie instrumenty, które w pierwszej kolejności mają być kierowane do wymienionych enumeratywnie w ustawie grup szczególnie zagrożonych (*tj. prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, roboty publiczne oraz stypendia dla osób kontynuujących naukę*).

Ustawa następująco definiuje poszczególne grupy ryzyka:

osoba samotnie wychowująca dzieci - oznacza to osobę samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;

bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - oznacza to bezrobotnego o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nie posiadającego kwalifikacji do wykonywania zawodu;

bezrobotny długotrwale - oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat;

bezrobotny do 25 roku życia - oznacza to bezrobotnego, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia;

bezrobotny powyżej 50 roku życia - oznacza to bezrobotnego, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 lat życia;

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie wprowadza definicji osoby niepełnosprawnej jednakże na podstawie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – DZ.U. nr 123 poz. 776 z późniejszymi zmianami), można ustalić następującą definicję tej grupy osób szczególnego ryzyka:

niepełnosprawny – to osoba, której trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, a w szczególności powodująca niezdolność do pracy, została potwierdzona orzeczeniem. Ustawa ustaliła trzy stopnie niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany i lekki).

Do *znacznego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do *umiarkowanego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do *lekkiego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról

społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Poszukujący pracy

Druga grupą osób, do których skierowane są działania prowadzone przez urząd pracy są osoby poszukujące pracy. Zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są to osoby nie będące bezrobotnymi ale zgłaszające gotowość do podjęcia pracy. Definicja ustawowa jest następująca:

poszukującym pracy - oznacza to osobę niezatrudnioną, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2, lub cudzoziemca, członka rodziny obywatela polskiego, poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz osobę zatrudnioną zgłaszającą zamiar i gotowość podjęcia innej pracy zarobkowej lub zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy, dodatkowego albo innego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy. Poszukujący pracy nie mają możliwości skorzystania ze wszystkich instrumentów oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, mogą oni jednak korzystać głównie z pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Pracodawcy

Pracodawcy nie są jedynie adresatami pomocy oferowanej przez urząd pracy, są przede wszystkim partnerami instytucji rynku pracy. Niemniej jednak pracodawcy również korzystają z pomocy PUP – ów. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zawiera następującą definicję pracodawcy:

pracodawca - oznacza to jednostkę organizacyjną, chociażby nie posiadała osobowości prawnej, a także osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, które zatrudniają lub mają zamiar zatrudnić co najmniej jednego pracownika;

Definicja pracodawcy jest znacznie szersza, niż definicja przedsiębiorcy zawarta w Ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Pracodawcy korzystają głównie z pomocy świadczonej w ramach pośrednictwa pracy, podczas procesu rekrutacji pracowników. Ponadto w ramach programów rynku pracy mogą być min. beneficjentami środków Funduszu Pracy przeznaczonych na: doposażenie stanowiska pracy, zatrudnienie osoby bezrobotnej w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych, program stażowy i przygotowania zawodowego, program szkoleniowy – obszerna informacja nt. poszczególnych programów jest omówiona poniżej.

1.3 USŁUGI RYNKU PRACY

Pośrednictwo Pracy

Jedną z podstawowych usług rynku pracy jest pośrednictwo pracy, świadczone zarówno na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy, jak i pracodawców. Zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - pośrednictwo pracy opiera się na zasadach :

- dostępności
- dobrowolności
- równości
- jawności

Pośrednictwo pracy polega w szczególności na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia (czyli zgodnie z przepisami takiego zatrudnienia, do którego osoba kierowana ma odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie lub może je wykonywać po uprzednim szkoleniu). Działanie to wykonywane jest poprzez inicjowanie i organizowanie kontaktów tych osób z pracodawcami. Ponadto istotne znaczenie ma również informowanie klientów urzędu pracy o aktualnej i przewidywanej sytuacji na lokalnym rynku pracy, a także udzielanie kompleksowej informacji o obowiązkach i prawach przysługujących osobom pozostającym w ewidencji urzędu pracy. Głównym zadaniem publicznych służb zatrudnienia jest udostępnianie i pozyskiwanie informacji o wolnych miejscach pracy. Urząd ma także możliwość kierowania bezrobotnego i poszukującego pracy na wolne miejsca pracy, oczywiście przy uwzględnieniu kwalifikacji danej osoby oraz oczekiwań stawianych przez pracodawcę, niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Jednym ze specyficznych rodzajów pośrednictwa pracy (wymienianych w przepisach jako odrębna usługa rynku pracy) jest EURES. Ta forma pomocy świadczonej przez PUP została wprowadzona w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej i funkcjonuje od maja 2004r. Usługi EURES polegają na współpracy publicznych służb zatrudnienia na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego w zakresie pośrednictwa pracy świadczonego na całym obszarze EOG. Oprócz pomocy jaka świadczona jest bezrobotnym, poszukującym pracy i pracodawcom, która została już omówiona w ramach krajowego pośrednictwa pracy, usługi EURES to również informacje o warunkach życia i pracy,

przepisach prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, uznawaniu kwalifikacji, możliwości nauki i sytuacji na rynku pracy w poszczególnych krajach EOG.

Poradnictwo zawodowe

Kolejną usługą rynku pracy określoną w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 31 ust.1 pkt. 3) jest poradnictwo zawodowe oraz informacja zawodowa.

Działania z zakresu poradnictwa zawodowego polegają na świadczeniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu. Zgodnie z ustawą działania te to w szczególności:

- a) udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia;
- b) udzielanie porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia, w tym badanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych;
- c) kierowanie na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia;
- d) inicjowanie, organizowanie i prowadzenie grupowych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy;
- e) udzielanie informacji i doradzanie pracodawcom w zakresie doboru kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych.

Podstawowym celem poradnictwa zawodowego jest pomoc klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie w odniesieniu do środowiska pracy, a co za tym idzie pomoc w wyborze lub zmianie zatrudnienia zgodnie z możliwościami konkretnej osoby. Ten rodzaj usług świadczony jest przez doradców zawodowych, którzy pomagają w określeniu zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji, a także udzielają informacji dotyczących wymaganych umiejętności i cech osobowych, a także kwalifikacji na różnych stanowiskach pracy, oraz dostarczają wiedzy dotyczącej tendencji na rynku pracy. Indywidualne poradnictwo zawodowe to przede wszystkim pomoc w określeniu własnych preferencji i predyspozycji, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, informacje na temat kształcenia, zawodów.

Jako odrębna od poradnictwa zawodowego została w przepisach wyszczególniona usługa pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, która ma jednak ścisły związek z samym

poradnictwem zawodowym, można by ją nawet określić mianem poradnictwa grupowego. Ta forma określona została w art. 3 Ustawy następująco - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy polega na przygotowywaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, w szczególności przez:

- 1) uczestnictwo w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy;
- 2) uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych;
- 3) dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

Powyższe działania związane z pomocą w aktywnym poszukiwaniu pracy realizowane są zgodnie z Ustawą w ramach Klubów Pracy tworzonych przez poszczególne powiatowe urzędy pracy. Kluby pracy umożliwiają prowadzenie grupowych spotkań aktywizujących poszczególne grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Dzięki nim uczestnicy mogą zapoznać się z najnowszymi metodami poszukiwania pracy, z zasadami sporządzania dokumentów aplikacyjnych, mogą nauczyć się jak zaprezentować się na rozmowie kwalifikacyjnej. W klubie pracy uczestnicy korzystają również ze specjalistycznych badań prowadzonych w oparciu o testy psychologiczne. W urzędzie pracy w Cieszynie funkcjonuje również Internetowy Klub Pracy, w ramach którego istnieje, w celu poszukiwania pracy, możliwość bezpłatnego korzystania z internetu.

Szkolenia

Ostatnią z wymienionych w ustawie usług rynku pracy jest organizacja szkoleń. Głównym celem tej usługi jest zwiększanie szans na podjęcie zatrudnienia osób pozostających bez pracy, oraz podnoszenie kwalifikacji i aktywizacja zawodowa. Ustawa wylicza sytuacje, w których skierowanie osoby na szkolenie jest szczególnie pożądane, to jest w przypadku:

- 1) braku kwalifikacji zawodowych;
- 2) konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniej pracy;
- 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- 4) braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Beneficjentami szkoleń mogą być osoby bezrobotne, żołnierze rezerwy, osoby pobierające rentę szkoleniową, a także osoby poszukujące pracy, pod warunkiem że są w okresie wypowiedzenia pracy lub stosunku służbowego z przyczyn zakładu pracy, lub są zatrudnione u pracodawcy wobec którego ogłoszono upadłość lub będącego w stanie likwidacji (z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji), lub otrzymują świadczenie socjalne

przysługujące na urlopie górniczym albo też górniczy zasiłek socjalny, ewentualnie uczestniczą w indywidualnym programie integracji.

Szkolenia indywidualne realizowane są na podstawie umów trójstronnych, zawieranych między urzędem, bezrobotnym, a pracodawcą, po przedstawieniu przez bezrobotnego uprawdopodobnienia późniejszego zatrudnienia na okres minimum 6 miesięcy po odbyciu szkolenia. Koszt takiego kursu nie może być wyższy niż 200% przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje także szkolenia grupowe stosownie do planu szkoleń na dany rok oraz kursy zaplanowane w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Tematyka szkoleń grupowych dostosowywana jest do potrzeb wynikających z sytuacji na lokalnym rynku pracy. Warunkiem wzięcia udziału w kursie grupowym jest spełnienie kryteriów wynikających z przepisów prawa bądź z konkretnego projektu i posiadanie predyspozycji niezbędnych do udziału w danym szkoleniu (celowość uczestnictwa w danym szkoleniu przez konkretną osobę ustalana jest podczas rozmowy z doradcą zawodowym).

Kolejną formą pomocy jest pożyczka szkoleniowa. Jej cel jest tożsamy z celami szkoleń, natomiast sama forma pomocy ma odmienny charakter. Pożyczka udzielana jest na wniosek osoby chcącej uzyskać szczególne kwalifikacje, nie jest ona oprocentowana, a okres jej spłaty może wynosić maksymalnie 18 miesięcy liczonych od daty ukończenia szkolenia. Maksymalna wysokość pożyczki szkoleniowej to 400% przeciętnego wynagrodzenia.

Z Funduszu Pracy mogą być także, zgodnie z Ustawą, finansowane koszty egzaminów, zaświadczeń lub dyplomów. Koniecznym do spełnienia warunkiem w tym przypadku jest uprawdopodobnienie zatrudnienia po ukończeniu wybranej przez beneficjenta formy. Kwota finansowania nie może przekroczyć 50% przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS.

Warto również wspomnieć w tym miejscu o wsparciu towarzyszącym dla beneficjentów korzystających ze szkoleń, czyli o dodatkach szkoleniowych dla osób powyżej 25 roku życia i stypendiach szkoleniowych dla osób do 25 roku życia. Urzędy zwracają również koszty dojazdów na szkolenie, a także koszty badań lekarskich, niezbędnych do skierowania konkretnej osoby na dany kurs.

1.4 INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Zwrot kosztów dojazdu

Oprócz usług rynku pracy Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w rozdziale 11 wymienia i opisuje instrumenty rynku pracy. Art. 44 jako pierwszy z tych instrumentów wymienia *„finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy lub do miejsca pracy, odbywania stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, szkolenia lub odbywania zajęć w zakresie poradnictwa zawodowego poza miejscem stałego zamieszkania w związku ze skierowaniem przez powiatowy urząd pracy”*. Okres finansowania dojazdów nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, osoba bezrobotna ubiegająca się o takie wsparcie musi spełnić łącznie wymienione niżej warunki:

- 1) na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenie, staż lub została skierowana na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego poza miejscem zamieszkania;
- 2) uzyskuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Fakultatywnie został określony zwrot kosztów dojazdu do pracodawcy w przypadku skierowania bezrobotnego na ofertę pracy. Użycie w art. 45 ust. 4 sformułowania *„Starosta może”*, świadczy o uznaniowym charakterze tego wsparcia, uzależnionym od środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji urzędu i od celowości takiego działania.

Zwrot kosztów zakwaterowania

Zwrot kosztów zakwaterowania to kolejny wymieniony w art. 44 instrument rynku pracy, który jest w swej konstrukcji zbliżony do finansowania kosztów dojazdu. Zgodnie z Ustawą jest to: *finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy osobie, która podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub szkolenie poza miejscem stałego zamieszkania, w przypadku skierowania przez powiatowy urząd pracy*. Również z tej formy wsparcia osoba uprawniona może korzystać przez okres najwyżej 12 miesięcy. Przesłankami niezbędnymi do spełnienia w celu otrzymania środków (podobnie jak w przypadku finansowania kosztów dojazdu) są:

- 1) na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy osoba bezrobotna podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub szkolenie poza miejscem zamieszkania w miejscowości, do której czas dojazdu i powrotu do miejsca stałego zamieszkania wynosi łącznie ponad 3 godziny dziennie;

- 2) mieszka w hotelu lub wynajętym mieszkaniu w miejscowości lub w pobliżu miejscowości, w której jest zatrudniona, wykonuje inną pracę zarobkową, odbywa staż lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy ,
- 3) uzyskuje wynagrodzenie w wysokości nie przekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w miesiącu, za który jest dokonywany zwrot kosztów zakwaterowania.

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej

Kolejnym instrumentem rynku pracy jest przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Instrument ten funkcjonuje od 2004r. (czyli od wejścia w życie Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Polega on na przyznaniu osobie bezrobotnej środków na założenie własnej firmy, w tym także na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanego z podjęciem ww działalności. Wysokość takiej dotacji nie może przekroczyć 5-krotności przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku spółdzielni socjalnych 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia – dla członka założyciela tejże spółdzielni oraz 2 – krotności dla członka przystępującego do spółdzielni. Warunkiem bezzwrotności udzielonego wsparcia z Funduszu Pracy, jest utrzymanie i prowadzenie działalności gospodarczej przez okres minimum 12 miesięcy. Szczegółowe zasady przyznawania środków są zawarte, w obowiązującym w PUP regulaminie, a podstawowym warunkiem uzyskania środków jest złożenie wniosku wraz z biznes-planem. Osoba bezrobotna może otrzymać dotację po spełnieniu określonych w Ustawie i Rozporządzeniu warunków. Po pozytywnej ocenie wniosku i biznes-planu, jest zawierana między osobą starającą się o środki a urzędem pracy stosowna umowa, stanowiąca podstawę do wypłacenia środków.

Dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy

Właściwie forma ta określana jest mianem refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy. Dotyczy podmiotów prowadzących już działalność gospodarczą a chcących zatrudnić osobę bezrobotną, i w tym celu starających się o ww środki. Szczegółowe warunki przyznania refundacji (podobnie jak w przypadku poprzedniego instrumentu rynku pracy) określa regulamin. Niemniej jednak podmiot starający się o wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy musi prowadzić działalność gospodarczą przez okres min. 6 miesięcy i musi on zapewnić 25% wkładu własnego, a także przedstawić

formę zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji. Aby móc otrzymać tego rodzaju wsparcie niezbędne jest złożenie wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

Po pozytywnej ocenie wniosku, zostaje zawarta umowa między urzędem a podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą. Firma otrzymująca refundację zobowiązuje się do utrzymania przez okres 3 lat (w przypadku dużych przedsiębiorstw) lub przez okres 2 lat (w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw) utworzonych miejsc pracy.

Subsydiowane zatrudnienie

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako instrument rynku pracy, dotyczący wszystkich bezrobotnych wymienia również refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego. Refundacja może nastąpić w przypadku gdy pracodawca zatrudniał skierowanego bezrobotnego w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 12 miesięcy. Po tym okresie pracodawca, na podstawie uprzednio zawartej z PUP umowy, może ubiegać się o częściowy zwrot wypłaconych składek ZUS. Warunkiem jest dalsze zatrudnianie osoby bezrobotnej. Kwota refundacji składek nie może przekroczyć 300% wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Inną formą wsparcia, składająca się z dwóch instrumentów rynku pracy (robót publicznych i prac interwencyjnych), kieruje się do grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy o czym była już mowa w rozdziale dotyczącym adresatów pomocy oferowanej przez publiczne służby zatrudnienia.

Roboty publiczne

Jest to forma zatrudnienia subsydiowanego. Zgodnie z definicją ustawową roboty publiczne to: *zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac mających na celu reintegrację zawodową i społeczną, określoną na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym, organizowane przez ośrodki pomocy społecznej lub organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.* Uczestnikami robót publicznych mogą być osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy czyli: bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni wychowujący samotnie co

najmniej jedno dziecko do 7 roku życia. Między organizatorem tego instrumentu rynku pracy a urzędem (oczywiście po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku) zawierana jest umowa, na podstawie której urząd refunduje część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości uzgodnionej w umowie.

Prace interwencyjne

Ten instrument rynku pracy jest nieco zbliżony do robót publicznych i również stanowi formę zatrudnienia subsydiowanego. Definicja ustawowa tej formy jest następująca: *prace interwencyjne - oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49.* Tym samym Ustawodawca jasno określił, iż adresatami tego rodzaju pomocy są tylko i wyłącznie osoby z bezrobotne z grup szczególnego ryzyka. Głównym celem prac interwencyjnych jest pomoc w zatrudnieniu osób tej właśnie grupy. Pracodawcy, których wnioski o zorganizowanie tej formy wsparcia zostaną rozpatrzone pozytywnie, i z którymi urząd podpisze umowę są zwracane części kosztów związanych z zatrudnieniem beneficjenta pomocy przez okres co najmniej 6 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Warunki jakie musi spełnić podmiot ubiegający się o zorganizowanie prac interwencyjnych oraz zakres podmiotów, u których nie może być organizowana taka forma szczegółowo określają przepisy Ustawy i aktów wykonawczych.

Prace interwencyjne stanowią rodzaj pomocy publicznej, udzielanej bądź na tworzenie nowych miejsc pracy bądź na rekrutację. Pomoc na tworzenie nowych miejsc pracy jest udzielana, jeżeli utworzone miejsce pracy: stanowi wzrost netto liczby pracowników u danego pracodawcy, w porównaniu ze średnią z ostatnich 12 miesięcy; będzie utrzymywane przez minimalny okres 3 lat, lub 2 lat - w przypadku małych i średnich przedsiębiorców.

Pomocy udziela się gdy rekrutacja nie stanowi wzrostu netto liczby pracowników w zakładzie, stanowisko musiało zostać zwolnione w następstwie dobrowolnego odejścia, przejścia na emeryturę z powodu wieku, dobrowolnej redukcji czasu pracy lub zgodnego z prawem zwolnienia za naruszenie obowiązków służbowych i nie w wyniku redukcji etatów oraz pracownik musi być uprawniony do nieprzerwanego zatrudnienia przez minimum 12 miesięcy a pracodawca może rozwiązać umowę o pracę tylko w przypadku naruszenia przez pracownika obowiązków pracowniczych. Pracodawca jest też obowiązany zapewnić wkład własny, wynoszący co najmniej 25% całości przedsięwzięcia.

Ustawa przewiduje dla osób powyżej 50 roku życia możliwość kierowania na prace interwencyjne na okres 24 miesięcy, wyjątkowo na 4 lata jednak wtedy refundacja obejmuje koszty ponoszone przez pracodawcę co drugi miesiąc.

Staże

Za bardzo ważny instrument rynku pracy należy uznać także program stażowy, mimo iż nie jest on wymieniony w art. 44 Ustawy. Jednakże zasady udzielania tej formy wsparcia zostały opisane w rozdziale 11 zatytułowanym „Instrumenty rynku pracy”. Adresatami tej formy wsparcia są osoby, które do dnia skierowania nie ukończyły 25 roku życia oraz osoby które w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w świadectwie, dyplomie bądź innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły wyższej i nie ukończyły 27 roku życia. Staż ma na celu nabycie praktycznych umiejętności i doświadczenia osobom młodym, co z kolei przyczynić ma się do zwiększenia ich atrakcyjności na rynku pracy. W trakcie odbywania stażu osoba ma dalej status bezrobotnego, pomimo iż świadczy ona pracę w pełnym wymiarze czasu, zgodnie z programem stażu. Pracodawca chcący przyjąć osobę na staż składa wniosek, który podlega rozpatrzeniu przez stosowną Komisję. Po zatwierdzeniu wniosku zawierana jest umowa. Warunki dotyczące pracodawcy ubiegającego się o organizację tej formy wsparcia to:

- wypełnienie wniosku na staż wraz z załącznikami (w tym wypełniony program stażu),
- nie zaleganie z opłatami wobec ZUS i Urzędu Skarbowego,
- istnienie na rynku pracy minimum 3 miesiące.

Staż trwa minimalnie 3 miesiące, a maksymalnie 12 miesięcy. W okresie jego trwania osoba otrzymuje stypendium w wysokości 100% zasiłku dla osób bezrobotnych.

Przygotowanie zawodowe

Jest to forma zbliżona do stażu niemniej jednak jest ona kierowana do innej grupy osób bezrobotnych. Z tego rodzaju wsparcia skorzystać mogą osoby:

- bez kwalifikacji zawodowych
- długotrwale bezrobotne (tzn. osoby zarejestrowane w PUP powyżej 12 miesięcy),
- bezrobotne powyżej 50 roku życia,
- bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni,

czyli grupy osób zgodnie z art.49 Ustawy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z tej grupy wyłączone są osoby do 25 roku życia, dla których przeznaczony jest staż. Celem tego rodzaju pomocy jest nabycie przez beneficjentów nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, w celu ułatwienia im w przyszłości zdobycia zatrudnienia. Pracodawca chcący zorganizować przygotowanie zawodowe składa wnioski do urzędu, musi on spełniać takie same warunki jak w przypadku stażu. Czas trwania tej formy to maksymalnie 6 miesięcy, w okresie których bezrobotny otrzymuje stypendium w wysokości 100% zasiłku.

Prace społecznie użyteczne

Definicja ustawowa tej formy jest następująca: *prace społecznie użyteczne – oznacza to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.* Osoba, która bez uzasadnionej przyczyny odmawia podjęcia prac społecznie użytecznych może być wyrejestrowana z ewidencji PUP na okres 90 dni. Taka odmowa może również skutkować odebraniem tej osobie świadczeń lub nie przyznaniem jej świadczeń z zakresu pomocy społecznej. Starosta zawiera stosowne porozumienie z samorządami lokalnymi w celu realizacji tej formy. Za prace społecznie użyteczne osoby bez prawa do zasiłku otrzymują świadczenie, które nie może być niższe niż 6 zł. na godzinę (z czego 60% przysługującego bezrobotnemu wynagrodzenia pochodzi z Funduszu Pracy). Prace społecznie użyteczne wykonywane są w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

Dodatek aktywizacyjny

Ostatnim już instrumentem rynku pracy jest finansowanie dodatków aktywizacyjnych. Ilekroć w ustawie jest nowa o dodatku aktywizacyjnym oznacza to - *kwotę wypłaconą osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.* Zgodnie z przepisami art. 48 Ustawy świadczenie to przysługuje bezrobotnemu jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

Wysokość dodatku aktywizującego stanowi różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50 %

zasiłku, w przypadku podjęcia pracy w wyniku skierowania przez PUP do pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy, i wysokości do 30 % zasiłku przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek, jeżeli pracę osoba ta znalazła z własnej inicjatywy.

Dodatek nie przysługuje w przypadku skierowania bezrobotnego do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia bądź doposażenia zostały zrefundowane, podjęcia pracy przez bezrobotnego u pracodawcy, u którego był zatrudniony bezpośrednio przed zarejestrowaniem w PUP, podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia za granicą.

1.5 INNA DZIAŁALNOŚĆ URZĘDÓW PRACY.

Poza aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, które zostały opisane powyżej, urzędy pracy prowadzą również inne zadania ustawowe samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Między innymi są to:

- Rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wydawanie decyzji obejmujących całość zagadnień związanych z ustaleniem statutu osoby bezrobotnej
- Inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji
- Opracowywanie analiz i sprawozdań
- Inicjowanie i realizowanie programów zwolnień monitorowanych (programy outplacementowe)
- Współdziałanie z Powiatową Radą Zatrudnienia w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy
- Współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia

Ww zadania mają częściowo charakter pasywny. Z tego względu zostaną w niniejszym opracowaniu ujęte skrótowo, gdyż jedynie pośrednio prowadzą do promowania zatrudnienia i aktywizowania lokalnego rynku pracy.

Rozdział 2

WYJŚCIOWA DIAGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY POWIATU CIESZYŃSKIEGO

Powiat cieszyński usytuowany jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, nad Olzą i w górnym biegu Wisły. W obręb powiatu cieszyńskiego znajdują się następujące gminy: Cieszyn, Ustroń, Wisła, Skoczów, Strumień, Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Zebrzydowice, które łącznie zajmują obszar – 73 020 ha.

Położenie powiatu w paśmie Beskidu Śląskiego umożliwiło rozwinięcie bardzo dobrych warunków do wypoczynku, turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Głównymi ośrodkami przemysłowo-handlowymi i kulturalnymi na Śląsku Cieszyńskim pozostają jednak jego największe miasta – Cieszyn, Skoczów, Wisła i Ustroń wraz z ich rozbudowaną infrastrukturą zapewniającą rozwój turystycznego, ale także gospodarczy powiatu cieszyńskiego.

Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2005r. ogłoszonymi przez GUS ludność powiatu cieszyńskiego liczyła 170 910 osób, z czego ok. 48% stanowiły kobiety (82 048), natomiast mężczyźni stanowili 52% (88 862). Struktura wiekowa społeczeństwa powiatu cieszyńskiego wskazuje na 63,12% udział osób w wieku produkcyjnym, 21,97% udział osób w wieku przedprodukcyjnym, oraz 14,92% udział osób w wieku poprodukcyjnym.

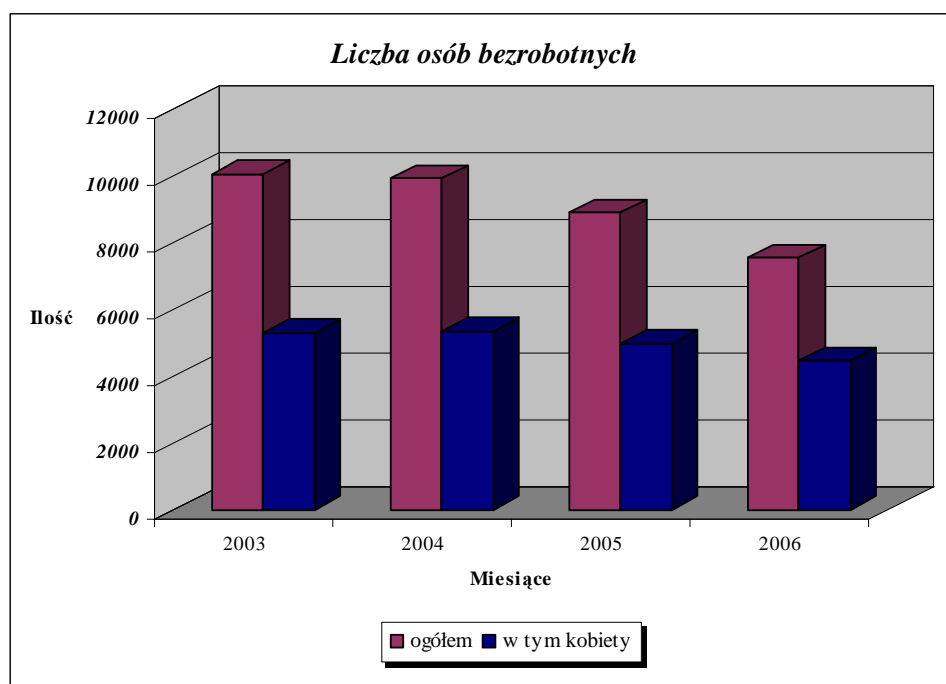
Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach podaje, iż na koniec grudnia 2006r. stopa bezrobocia w woj. śląskim wynosiła 12,8%, a w Polsce 14,9%. Jeżeli chodzi o natężenie bezrobocia w powiecie cieszyńskim to stopa bezrobocia w roku 2006 wyniosła 12,2% i podobnie jak w skali całego kraju uległa nieznacznemu spadkowi w porównaniu do roku 2005 (o 2,1 punkta).

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie wynika, że od roku 2003 poziom bezrobocia w powiecie cieszyńskim stale się obniża. W roku 2003 w PUP było zarejestrowanych 10 059 osób, natomiast w trzy lata później liczba ta spadła do 7 529.

2.1 POZIOM STOPY REJESTROWANEGO BEZROBOCIA W POWIECIE CIESZYŃSKIM W LATACH 2003-2006

Poziom bezrobocia w powiecie cieszyńskim w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnokrajowym na przestrzeni analizowanego okresu, lata 2003-2006, zawsze był nieco niższy.

W Polsce w latach 2003-2004 zanotowano na rynku pracy tendencję wzrostową. Od 2005 roku rozpoczął się spadek bezrobocia. Natomiast w powiecie cieszyńskim, w tych latach, zanotowano niewielkie wahania stopy bezrobocia. W 2003 roku wskaźnik ten oscylował wokół 14%, wzrost zanotowano w 2004r. (15,5%). Podobnie jak w całym kraju w 2006r. w powiecie cieszyńskim nastąpiło znaczne obniżenie stopy bezrobocia do 12,2%, czyli współczynnik ten zmienił się o 2,1 punkta w stosunku do roku 2005. W Polsce stopa bezrobocia między latami 2005 i 2006 zmniejszyła się o 2,4 punkta.

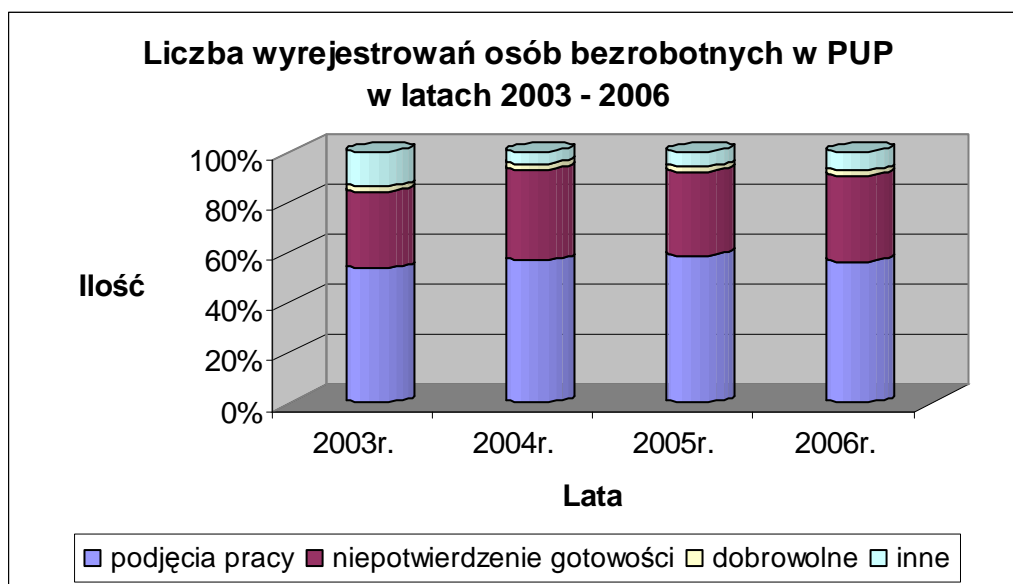

Rynek pracy w powiecie cieszyńskim charakteryzuje się dużą sezonowością, co ma znaczący wpływ na ilość osób rejestrujących się w PUP. Ze względu na specyfikę rynku pracy większość osób wyrejestrowuje się na krótki okres czasu (podejmuje prace sezonowe, na umowy zlecenie, umowy o dzieło), aby następnie zarejestrować się ponownie. Decyzję o rejestracji podejmują również osoby korzystające z pomocy opieki społecznej, bowiem Ośrodki Pomocy Społecznej wymagają od swoich klientów zarejestrowania się w PUP i aktywnego poszukiwania pracy. Z danych statystycznych w okresie objętym analizą wynika,

że najwięcej osób zarejestrowało się w roku 2004 -10.292 nowych rejestracji, najmniej w 2006 – 9.709 nowych rejestracji.

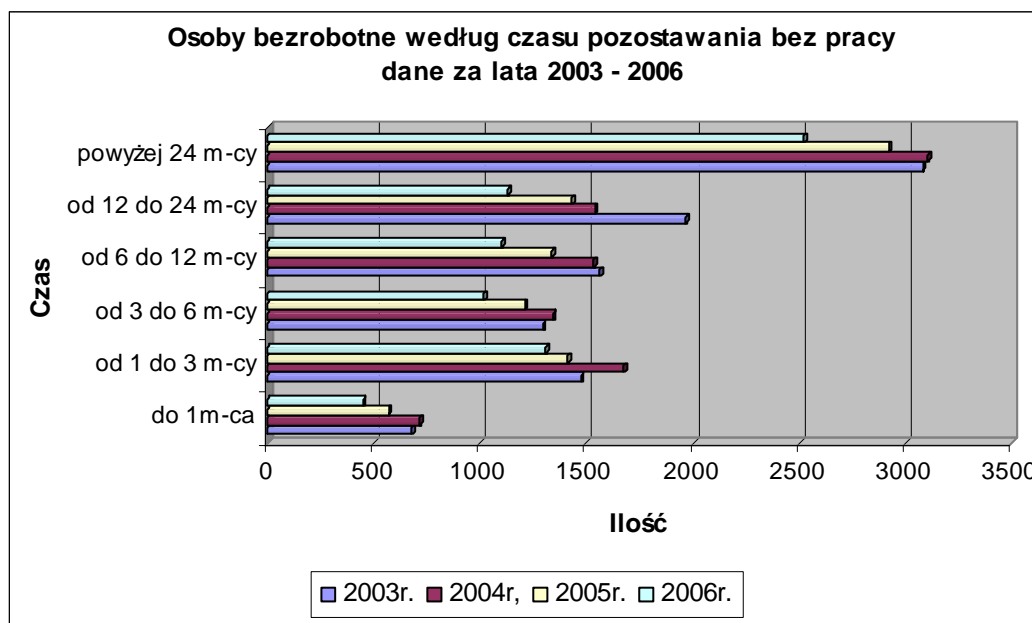
Turystyczny i transgraniczny charakter Powiatu sprzyja zarówno rejestracji osób bezrobotnych, jak i istotnie wpływa na liczbę wyrejestrowań osób bezrobotnych. Także ważnym czynnikiem, mającym duży wpływ na zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, jest coraz większa ilość środków finansowych na programy aktywizacji, którymi dysponuje PUP.

Najwięcej wyrejestrowań na przestrzeni opisywanych lat zanotowano w roku 2006 (9 845 decyzji o utracie statusu bezrobotnego). Najmniej osób wyrejestrowywało się w roku 2004 (9 240 bezrobotnych). Najczęstszą przyczyną wyrejestrowań, zarówno w 2006 roku jak i pozostałych latach, jest podjęcie pracy (5 520 osób – 56% powodów). Drugą przyczyną wyrejestrowania jest nie potwierdzenie przez bezrobotnego gotowości do podjęcia zatrudnienia, czyli nie stawienie się w urzędzie w wyznaczonym terminie (średnio w około 25% przypadków). Niewielki procent stanowi dobrowolna rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej. Jednak w 2006 roku wzrosła liczba osób rezygnujących dobrowolnie ze statusu osoby bezrobotnej do poziomu 204 wyrejestrowań. Średnio około 20% osób rezygnuje z rejestracji w PUP z innych przyczyn np. wyjazdu za granicę.

2.2 OSOBY BEZROBOTNE W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE KATEGORIE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA RYNKU PRACY W POWIECIE CIESZYŃSKIM W LATACH 2003 – 2006

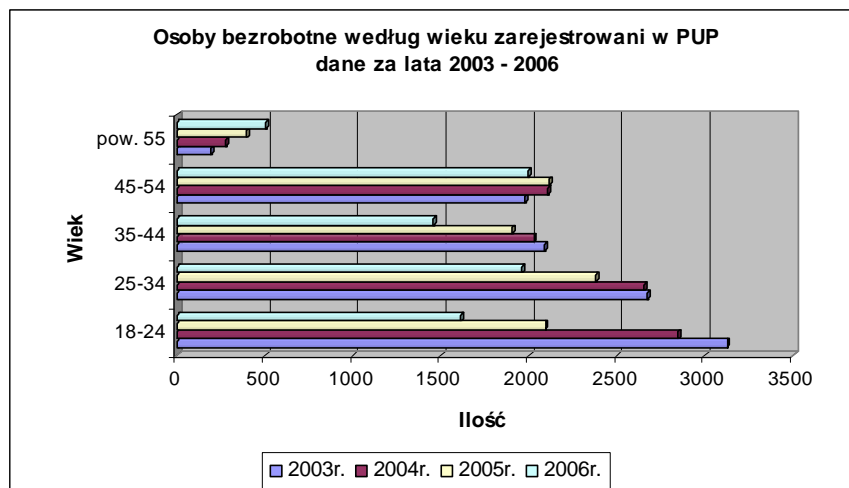
Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy według czasu pozostawania bez pracy

W okresie poddanym analizie zauważyć można, że w poszczególnych kategoriach (przyjętych jako okresy pozostawania bez pracy z podziałem na miesiące) liczba bezrobotnych ulegała różnym zmianom. Ilość osób chronicznie bezrobotnych (które w rozumieniu programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego stanowią kategorię osób wykluczonych społecznie – ze względu na długi okres pozostawania bez pracy) właściwie uległa stosunkowo niewielkiemu spadkowi. Jeżeli, w 2003 roku, liczba osób bezrobotnych powyżej 24 miesięcy wynosiła 3 077, to w 2006 roku stanowiła 2 519 zarejestrowanych. Nastąpiło zmniejszenie się liczby osób wykluczonych społecznie zarejestrowanych w PUP i jest na poziomie około 18,1%. Jednakże, warto zaznaczyć, że ta grupa osób bezrobotnych wymaga dodatkowych działań mających za cel przywrócenie ich na rynek pracy, również z tego względu, iż w tej grupie znajdują się osoby pozostające w ewidencji powyżej 5 lat. Większe zmiany, między latami 2003 – 2006, nastąpiły w liczbie zarejestrowanych od 3 do 6 miesięcy (zmniejszenie o 21,5%). Zupełnie inaczej sytuacja wygląda wśród osób zarejestrowanych do 1 miesiąca (spadek tego rodzaju rejestracji między latami 2003 – 2006 wyniósł ok. 33,7%), osób zarejestrowanych od 6 do 12 miesięcy (również spadek o 29,6%), oraz wśród zarejestrowanych od 12 do 24 miesięcy. Ta ostatnia grupa

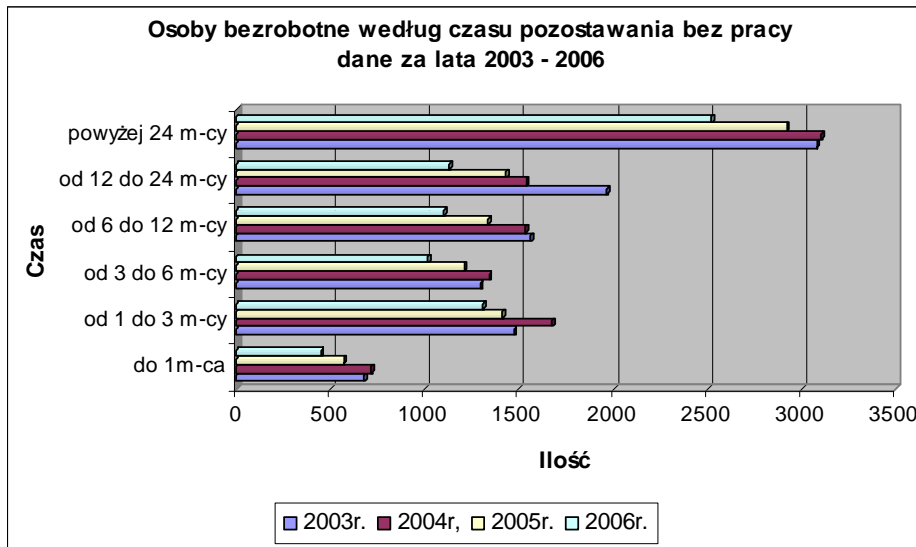
stanowi zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kategorię nazywaną długotrwale bezrobotnymi (spadek aż o 42,6%). Tak duże zmniejszenie liczby długotrwale bezrobotnych np. w 2006 roku wynika z możliwości ich aktywizacji przy pomocy programów współfinansowanych w Europejskiego Funduszu Społecznego.

Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy według wieku

Biorąc pod uwagę wiek osób bezrobotnych można, na podstawie danych za lata 2003-2006 stwierdzić, że sukcesywnemu zmniejszaniu uległa liczba osób zarejestrowanych w wieku od 18 do 44 roku życia. Przybywało natomiast rejestracji osób w wieku powyżej 45 roku życia. Największy spadek liczby osób pozostających w ewidencji PUP w Cieszynie zanotowano wśród bezrobotnych zarejestrowanych między 18 a 25 rokiem życia (odpowiednio 3 126 w 2003r., 2 847 w 2004r., 2 093 w 2005r. oraz 1612 w 2006r.). Spadkowa tendencja, wśród omawianej grupy wiekowej, osób pozostających bez pracy, może wynikać ze zwiększenia środków finansowych na formy aktywizacji osób młodych, co związane jest z uruchomieniem od 2004 roku programów europejskich i innych środków pomocowych. Podobnie, choć mniej optymistycznie, sytuacja wygląda wśród osób w wieku 25 do 44 lat. Oczywiście spadek liczby osób bezrobotnych w tym wieku jest mniejszy niż wśród młodzieży do 25 roku życia. Dość istotny natomiast wzrost rejestracji zanotowano, w badanym okresie, wśród osób powyżej 55 roku życia (odpowiednio 192 osób zarejestrowanych w 2003r., 274 osób zarejestrowanych w 2004r., 393 osoby zarejestrowane w 2005r. i aż 504 osoby zarejestrowane w 2006r.). Jeżeli chodzi o osoby w wieku 45 – 54 lata to zaobserwowano znaczny wzrost ich liczby, który nastąpił w roku 2004 – 2110 rejestracji zaś w 2003 roku „tylko” 1978 osób. Liczba osób w tym wieku pozostających w ewidencji PUP w Cieszynie w roku 2006 uległa niewielkiemu spadkowi - 1 996 rejestracji.

Osoby bezrobotnie zarejestrowane w urzędzie pracy według wykształcenia

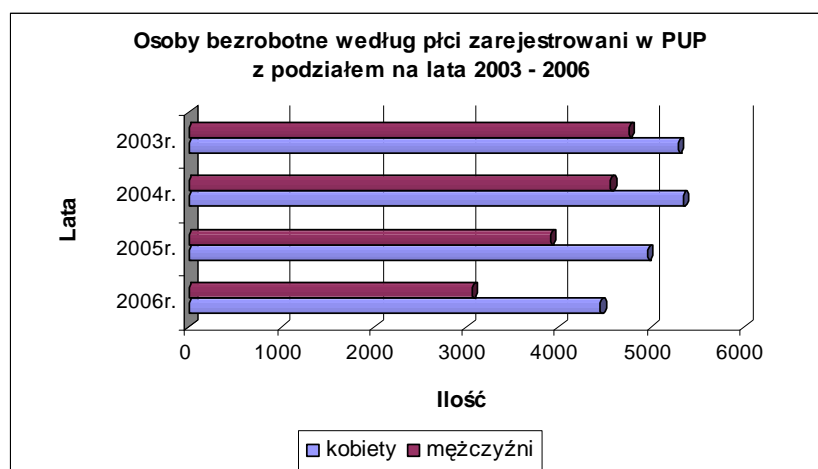

W latach 2003 – 2006 najliczniejszą grupę osób bezrobotnych, w przypadku przyjęcia za główne kryterium wykształcenia, stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Najmniej było osób z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Co ciekawe największy spadek liczby rejestracji w analizowanym okresie można zaobserwować wśród najliczniejszej grupy osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (odpowiednio 4193 osób zarejestrowanych w 2003r., 3780 osób zarejestrowanych w 2004r., 3305 osób zarejestrowanych w 2005r., oraz 2546 osób zarejestrowanych w 2006r.). Tendencja ta odzwierciedla zapotrzebowanie rynku pracy w całym kraju na tego rodzaju wykwalifikowanych pracowników, posiadających konkretny, wyuczony zawód. Na przestrzeni analizowanych lat, nie ulegała prawie zmianom liczba osób z wykształceniem wyższym pozostających w ewidencji PUP. Podobnie sytuacja ta wyglądała wśród osób zarejestrowanych „legitymujących” się wykształceniem ogólnokształcącym (w obu wymienionych kategoriach liczba zarejestrowanych jest najmniejsza, co świadczyć może o stałej chłonności pracowników z tego typu wykształceniem na rynku pracy). Jeżeli chodzi o osoby z wykształceniem ogólnokształcącym to należy zauważyć, że często podejmują one studia rejestrując się na krótki okres po zdaniu egzaminu maturalnego, a przed uzyskaniem informacji o wynikach egzaminów uprawniających do podjęcia studiów wyższych w systemie dziennym. Właśnie to podjęcie nauki w systemie dziennym stanowi częstą przyczynę wyrejestrowania tej grupy osób.

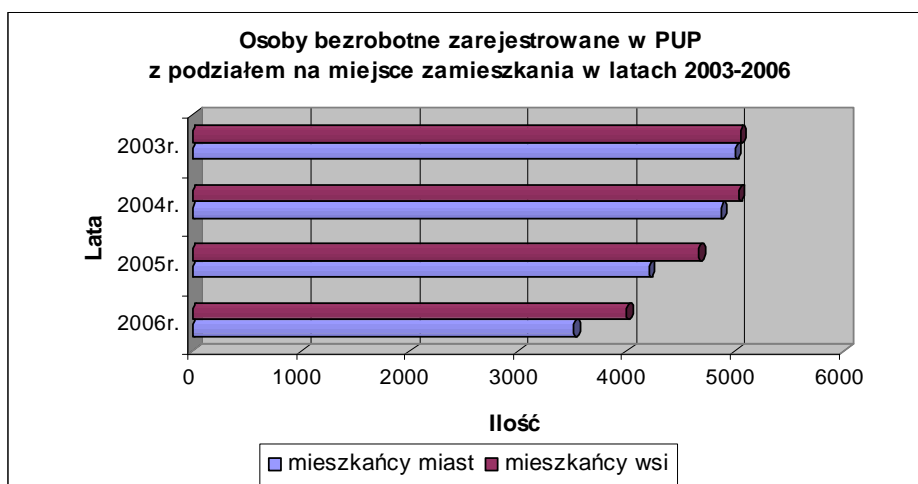
Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy według płci

Podobnie jak w całym kraju liczba bezrobotnych kobiet jest większa niż liczba mężczyzn zarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy. Średnio, w ciągu badanych 4 lat, różnica ta wynosiła około 5%. Wzrost dysproporcji między liczbą zarejestrowanych ze względu na płeć nasilił się od 2005r (56%). W 2006 roku kobiety stanowiły już 58% zarejestrowanych bezrobotnych podczas gdy, w poprzednich latach, było to odpowiednio w 2003r. - 53%, w 2004r. - 54%. Ta tendencja na rynku pracy ukazująca mniejsze bezrobocie wśród mężczyzn jest obserwowana już od dłuższego czasu, niepokojący wydaje się jednak fakt pogłębiania tej dysproporcji.

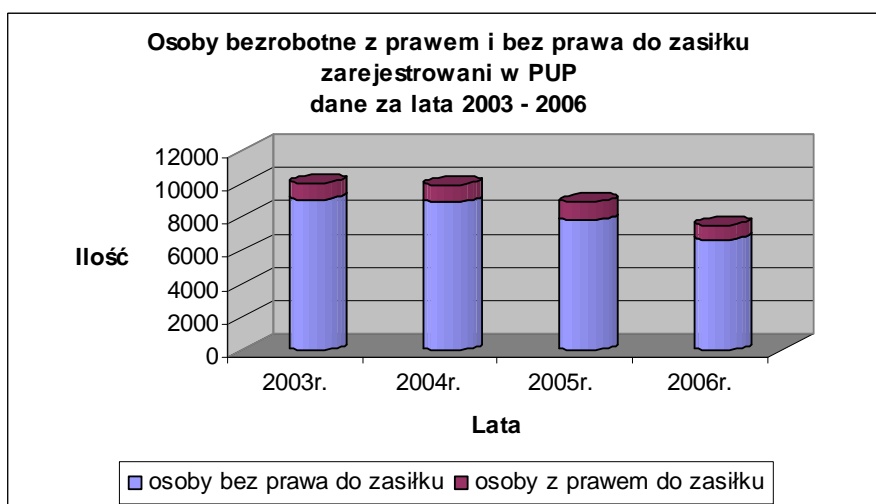
Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy według miejsca zamieszkania (miasto, wieś)

Jeżeli za główne kryterium przyjmie się miejsce zamieszkania zarejestrowanych osób bezrobotnych, to należy zauważyć, że liczba bezrobotnych mieszkańców wsi od wielu lat oscyluje wokół 50%. W 2006r. bezrobocie na wsi wynosiło 53% i wzrosło w porównaniu z rokiem poprzednim o 2 punkty. Należy też pamiętać, że prawdziwe rozmiary bezrobocia na wsi nie są wykazywane w ewidencji PUP, ze względu na fakt iż zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osobom posiadającym powyżej 2 ha gruntów przeliczeniowych nie przysługuje prawo nabycia statusu bezrobotnego. To powoduje, że osoby te często tworzą tzw. „ukryte bezrobocie”. Również kwestia kwalifikowania poszczególnych osób jako mieszkańców wsi lub miasta może być wątpliwa. Wiele obszarów gmin miejskich (np Ustroń, czy Wisła) ma charakter rolniczy i część mieszkających tam osób należałoby zaliczyć do mieszkańców wsi.

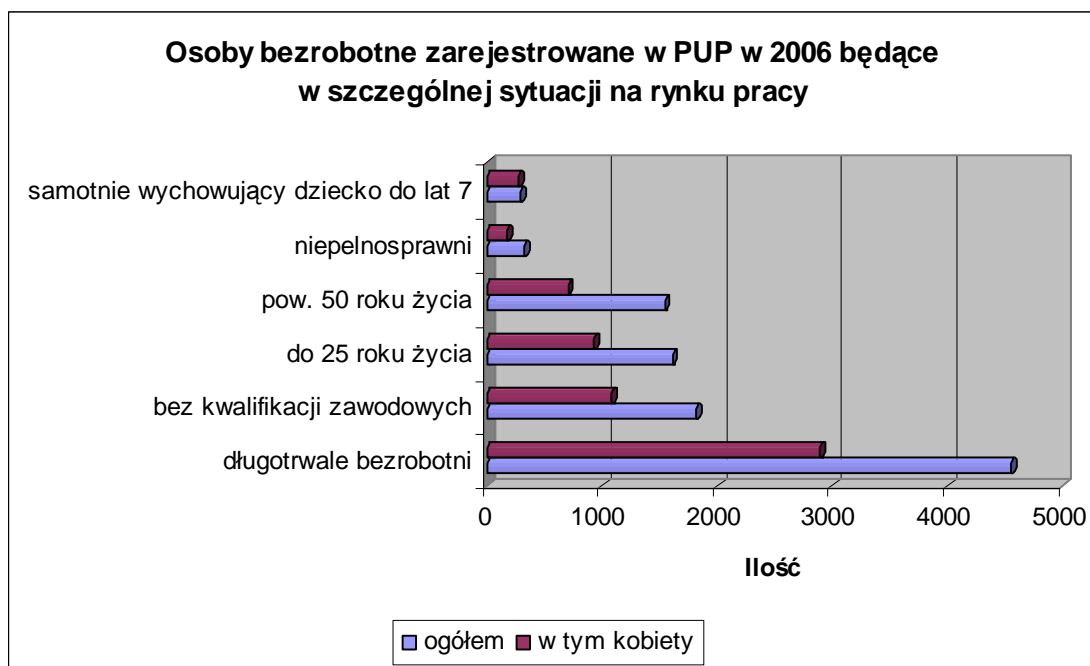

Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy według prawa do zasiłku

Wśród osób zarejestrowanych w PUP w Cieszynie, stale od 2003 roku, wzrasta liczba osób posiadających prawo do zasiłku. Wzrost tej grupy nie jest bardzo duży na przestrzeni analizowanego okresu niemniej jednak pamiętać należy również o zmniejszającej się ogólnej liczbie bezrobotnych. W 2006 roku nastąpił nieznaczny spadek o 0,5 punkta w stosunku do 2005 roku. Stosunek procentowy pobierających zasiłki w poszczególnych latach do wszystkich zarejestrowanych przedstawiał się następująco: 10,2% w 2003r., 10,5% w 2004r., 12,5% w 2005r. i 12,0% w 2006r.).

Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

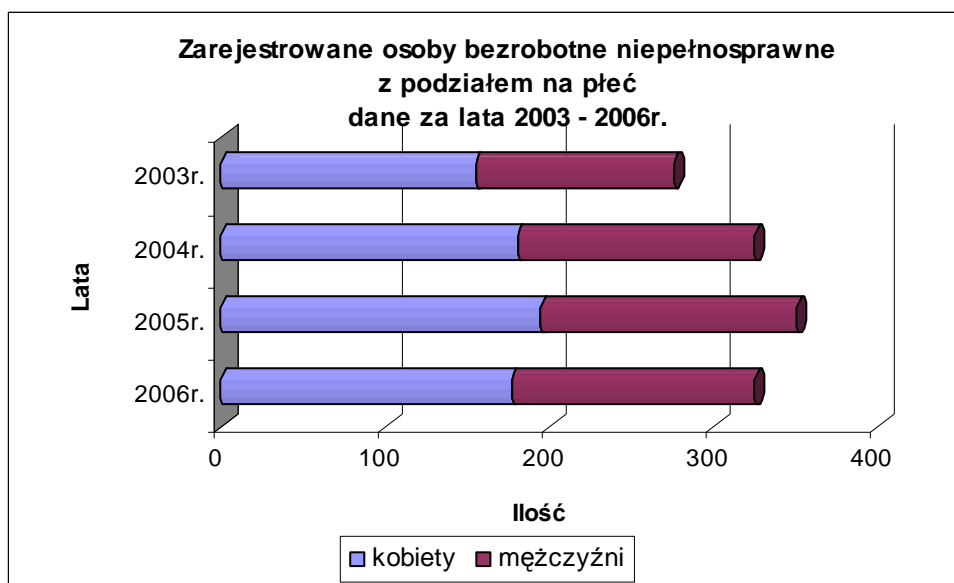
Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła przepisy dotyczące szczególnych grup osób bezrobotnych, których aktywizacja powinna odbywać się w „pierwszej kolejności”. Usługi i instrumenty rynku pracy zostały podzielone, na dostępne dla wszystkich bezrobotnych (*pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, usługi EURES, szkolenia, dotacje, dosprzętowanie i dodatki aktywizacyjne*) oraz takie instrumenty, które w pierwszej kolejności mają być kierowane do wymienionych enumeratywnie w ustawie grup szczególnie zagrożonych (tj. *prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, roboty publiczne oraz stypendia dla osób kontynuujących naukę*). Najliczniejszą grupę wśród tej kategorii bezrobotnych w 2006r. stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (60% ogółu zarejestrowanych). 24% ogółu osób pozostających w ewidencji stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych. Do trzeciej grupy należały osoby do 25 roku życia i osoby powyżej 50 roku życia (21% ogółu). Najmniej liczną grupą były osoby samotnie wychowujące dziecko do lat 7 i osoby niepełnosprawne (zaledwie około 4% ogółu zarejestrowanych).

Sytuacja osób niepełnosprawnych

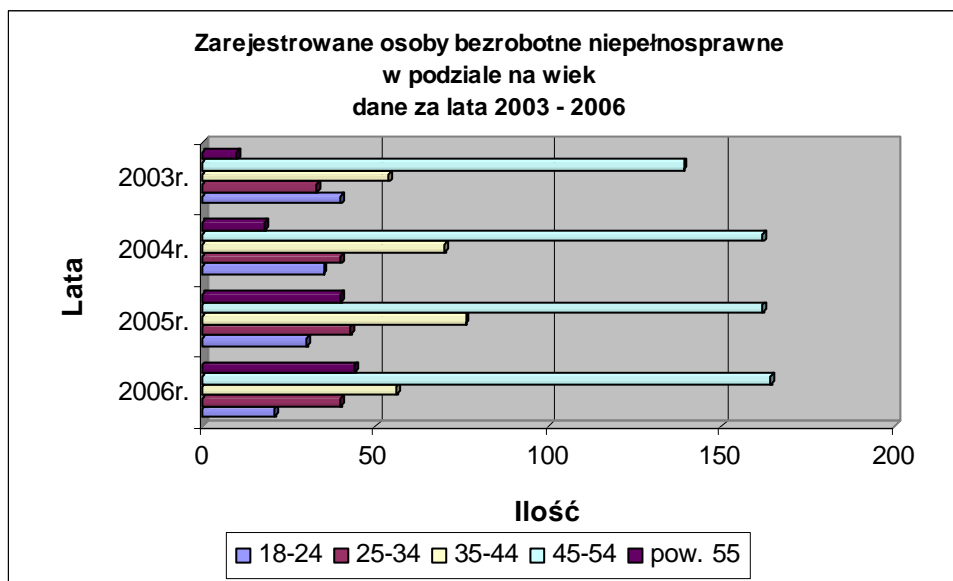
Na koniec 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie zarejestrowanych było 325 osób bezrobotnych (o 26 mniej niż przed rokiem) i 117 osób poszukujących pracy (o 42 osoby mniej niż rok wcześniej) z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. W ciągu całego

roku zarejestrowało się 266 osób jako bezrobotne i 33 osoby jako poszukujące pracy. W 2006 roku z powodu podjęcia pracy wyrejestrowanych zostało 203 osoby bezrobotne niepełnosprawne. To stanowi wzrost w porównaniu do roku 2005 o 6 osób.

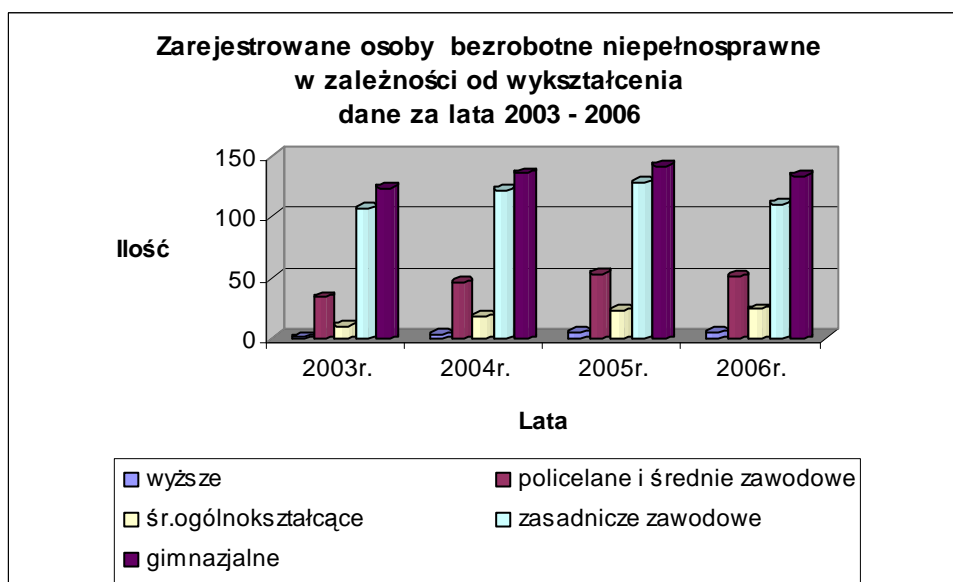
Na koniec 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy wśród osób bezrobotnych były zarejestrowane 4 osoby ze znacznym st. niepełnosprawności (2005 – nie było zarejestrowanej takiej osoby), 47 osób z umiarkowanym st. niepełnosprawności (2005 - 44 osoby) oraz 274 osoby z lekkim st. niepełnosprawności (2005 - 307 osób). Natomiast wśród osób poszukujących pracy zarejestrowanych było 9 osób ze znacznym st. niepełnosprawności (2005 - 11 osób), z umiarkowanym st. niepełnosprawności 53 osoby (2005 - 58 osób) oraz 55 osób z orzeczonym lekkim st. niepełnosprawności (2005 - 90 osób).

Osoby posiadające status osoby niepełnosprawnej najczęściej zatrudniane są w zakładach pracy chronionej oraz na stanowiskach tworzonych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2006 roku pozyskano dla osób niepełnosprawnych 167 ofert pracy. To w porównaniu z 2005 rokiem oznacza wzrost o 44 oferty pracy. Wśród bezrobotnych osób niepełnosprawnych przeważają kobiety, które stanowią 55 % ogółu. Natomiast wśród osób poszukujących pracy przewagę stanowią mężczyźni - 58 % ogółu.

W badanym okresie sytuacja osób niepełnosprawnych ze względu na wiek kształtowała się na podobnym poziomie. Największe zmiany zachodzą wśród osób w wieku 18 do 25 lata (spadek liczby osób o 19 w stosunku do roku 2003) oraz wśród osób powyżej 55 roku życia (wzrost o 34 osoby w stosunku do 2003 roku). Najliczniejszą liczbę osób niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku między 45 a 54 lata (na koniec 2006 roku były 164 takie osoby). Drugą grupę stanowią osoby w wieku 35 a 44 lata (56 osób w 2006r.).

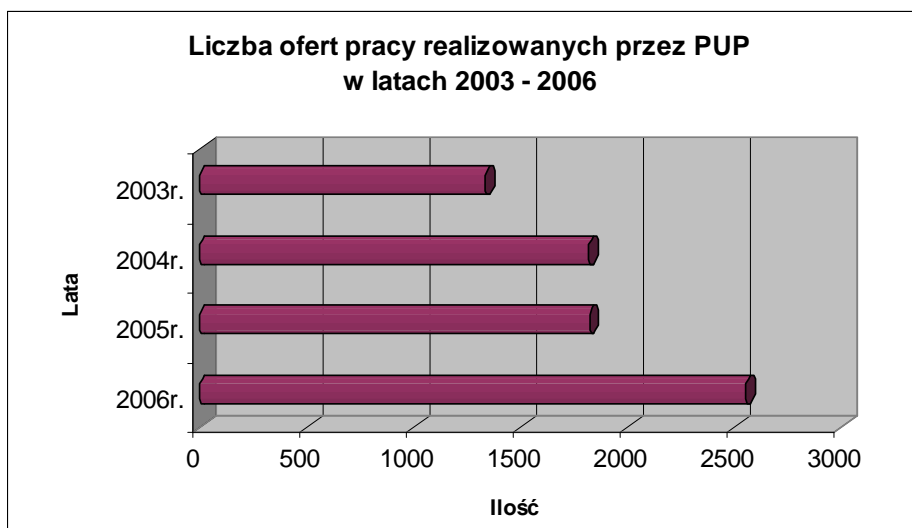

W 2006 roku nadal utrzymywała się bardzo wysoka liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - 41%. Drugą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 34%, spadek o 2 punkty w stosunku do

2005 roku. Natomiast liczba osób z wykształceniem minimum średnim utrzymała się na podobnym poziomie co w 2005 roku i stanowi w 2006 roku 23% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych. Nadal najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym – 1,5%.

2.3 POŚREDNICTWO PRACY NA RYNKU PRACY POWIATU CIESZYŃSKIEGO W LATACH 2003 – 2006

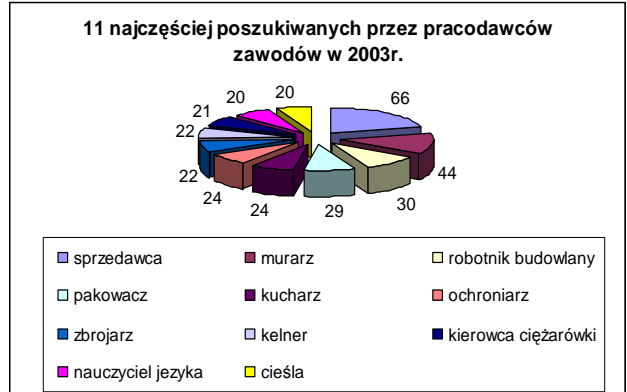
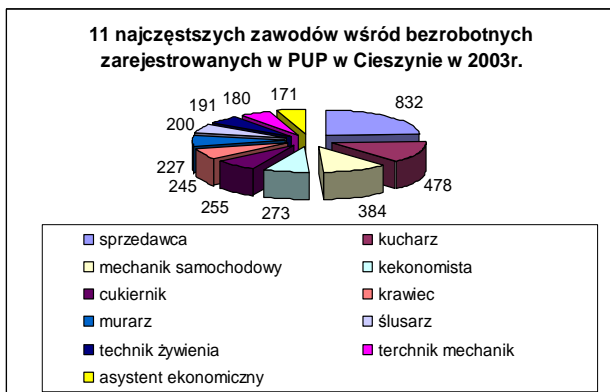
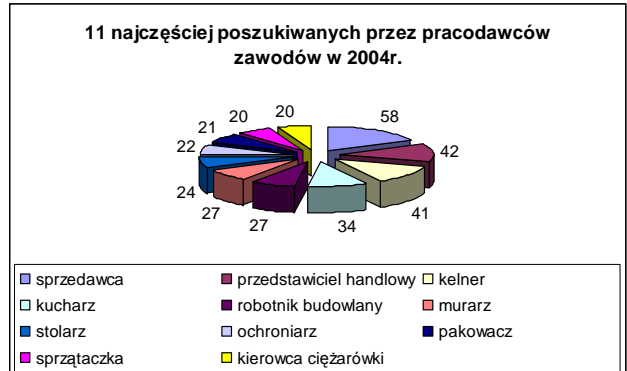
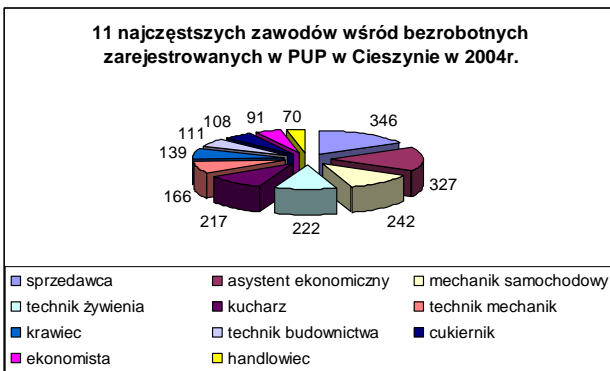
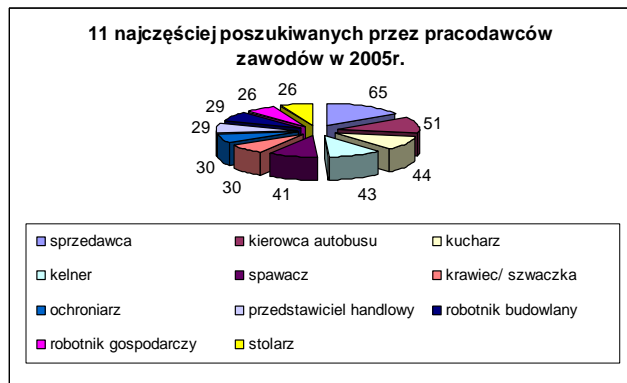
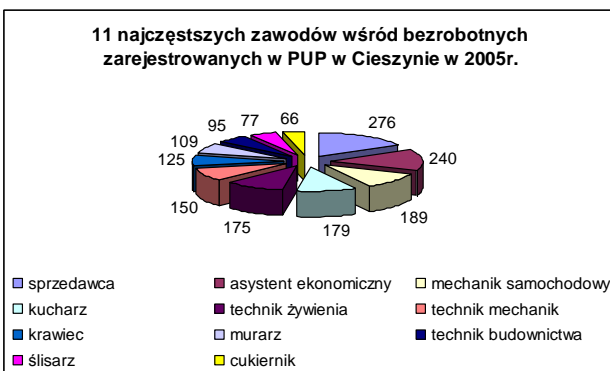
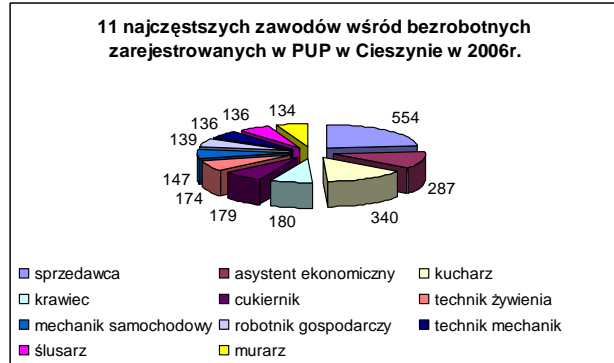
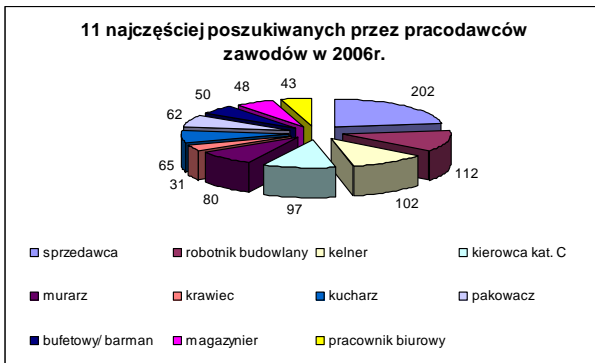
Od 2003 roku obserwujemy wzrost liczby ofert pracy rejestrowanych i realizowanych przez PUP w Cieszynie. W 2004 roku odnotowano tendencję wzrostową zapotrzebowania (1882 wolne miejsca pracy), które nie zmieniło się również w 2005 roku (1824 wolne miejsca pracy) i znacznie wzrosło w 2006 roku (2555 wolne miejsca pracy).

Najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych posiada zawód sprzedawcy, asystenta ekonomicznego i mechanika samochodowego. Taka sytuacja utrzymywała się w latach 2004-2006. W 2003 roku jednym z najczęstszych zawodów wśród osób pozostających w ewidencji PUP Cieszynie był zawód kucharza. Jednakże w późniejszym okresie sytuacja ta uległa zmianie. Wynika z tego, że zapotrzebowanie wzrosło i część z osób posiadających zawód kucharza znalazła pracę.

W analizowanym okresie do najczęściej poszukiwanych przez pracodawców zawodów zaliczyć można sprzedawców (biorąc pod uwagę, że jest to również najczęstszy zawód wśród zarejestrowanych bezrobotnych wydaje się, że taka sytuacja na lokalnym rynku pracy jest pozytywna). Jeżeli chodzi o pozostałe zawody, na które zgłaszane były oferty pracy, to na przestrzeni lat, sytuacja ta ulegała wahaniom. Niemniej jednak w latach 2003-2006

poszukiwane były następujące zawody: kucharz, kierowca, robotnik budowlany, ochroniarz, kelner, stolarz, murarz, pakowacz.

W analizowanym okresie wzrosła liczba zgłaszanych do urzędu pracy zwolnień grupowych. W 2005 roku 7 zakładów zgłosiło zwolnienia grupowe (w sumie 261 osób), co w porównaniu z 2004r. stanowi wzrost o 131 osób, a w porównaniu z 2003r. o 213 osób. Również liczba firm zgłaszających zwolnienia grupowe zwiększała się sukcesywnie – w roku 2003 były to 2 firmy, w 2004 roku – 3 firmy i aż 7 firm w 2005r. Najwięcej wycofanych zwolnień grupowych było w roku 2004 (125 osób), najmniej natomiast w 2005r. (zaledwie 9 osób utrzymało swoje stanowiska pracy). Biorąc pod uwagę, że restrukturyzacja największych zakładów w powiecie cieszyńskim dobiega końca, można mieć nadzieję, że liczba zwolnień grupowych w kolejnych latach będzie się zmniejszać. W 2006 roku zmniejszyła się liczba zgłaszanych zwolnień grupowych z terenu powiatu cieszyńskiego. W 2006 roku 2 zakłady zgłosiły zwolnienia grupowe w sumie 71 osób (w porównaniu z 2005 rokiem spadek o 190 osób).

Zestawienie zwolnień grupowych zgłoszonych w 2006 roku

ZAKŁAD	Zgłoszonych	Zwolnionych	W trakcie wypowiedzenia	Wycofanych
Ośrodek Szkolenia Pracy i Wypoczynku „Relaks” Wisła	21	21	0	0
Garbarnia Skotan Sp z o.o. Skoczów	50	0	50	0

Zestawienie zwolnień grupowych w 2005 roku.

Zakład	Zgłoszonych	Zwolnionych	W trakcie wypowiedzenia	Wycofanych
Zakład Automatyki i Pomiarów „APROCHEM” Oświęcim	20	20	0	0
„Bracki Browar Zamkowy” Cieszyn	12	12	0	0
Jastrzębskie Towarzystwo Gospodarcze „ANTRACYT” Hotel „Sokół” Ustroń	24	24	0	0
„PLEDAN” Skoczów	24	24	0	0
„POLKAP” Skoczów	138	133	5	0
„PRONAR” Goleszów	21	21	0	0
Dziewiarstwo „BOGNA” Cieszyn	22	13	0	9

Zestawienie zwolnień grupowych w 2004 roku.

Zakład	Zgłoszonych	Zwolnionych	W trakcie wypowiedzenia	Wycofanych
„DROMEX” Cieszyn	60	0	0	60
„POLKAP” Skoczów	20	0	0	50
„ATAL” Cieszyn	20	0	5	15

Zestawienie zwolnień grupowych w 2003 roku.

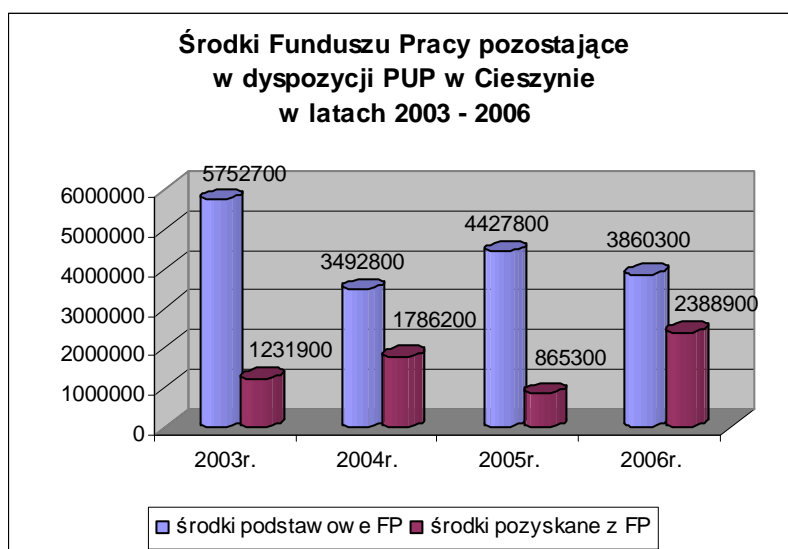
Zakład	Zgłoszonych	Zwolnionych	W trakcie wypowiedzenia	Wycofanych
„ATAL” Cieszyn	30	13	0	17
Biuro Turystyczne – Handlowe „ROSOMAK” s.c. Ustroń	18	18	0	0

Rozdział 3

DOŚWIADCZENIA PUP W CIESZYNIE W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

3.1 DOŚWIADCZENIA W REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY (GOSPODAROWANIE FUNDUSZEM PRACY I POZYSKIWANIE DODATKOWYCH ŚRODKÓW)

Powiatowy Urząd Pracy realizując zadania wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma do dyspozycji środki finansowe corocznie przyznawane decyzją Ministra właściwego do spraw pracy. Poza ww podstawowymi środkami, w ciągu roku, istnieje możliwość ubiegania się o środki dodatkowe w ramach programów realizowanych z „rezerwy” Ministra Pracy lub z „rezerwy” Samorządu Województwa Śląskiego. PUP w Cieszynie rokrocznie wykorzystuje ww możliwości pozyskiwania dodatkowych funduszy na wsparcie lokalnego rynku pracy. Należy podkreślić, że od 2004 roku, urząd pracy rozpoczął pozyskiwanie kolejnych, dodatkowych środków w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

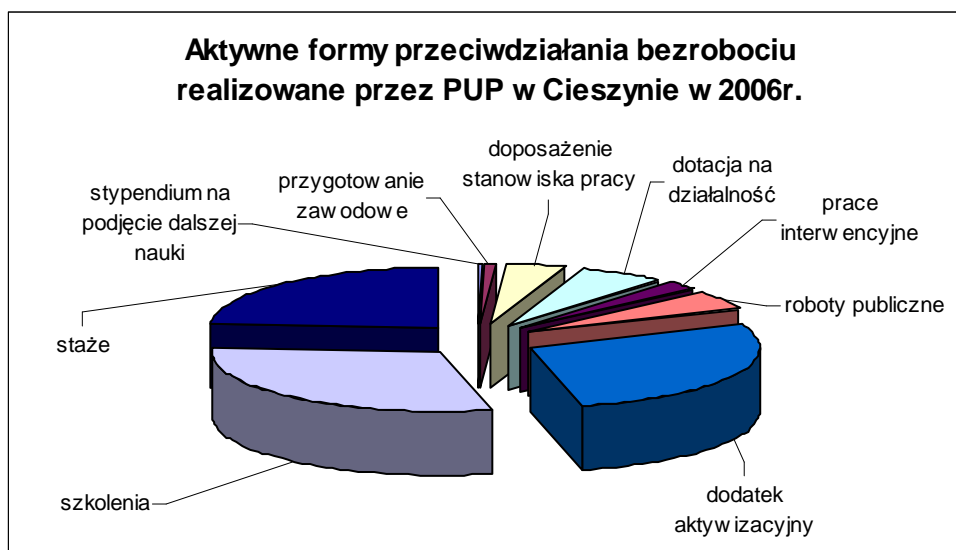

W 2003 roku PUP zrealizował trzy dodatkowe programy: „Moja Gmina w Unii Europejskiej”, „Patrole Ekologiczne” i „Zielone miejsca pracy”. Natomiast w roku 2004

realizowano cztery dodatkowe programy: „Moja Gmina w Unii Europejskiej”, „Moja Gmina w Unii Europejskiej – część II”, „Lokalny program na rzecz bezrobotnych” i „Zielone miejsca pracy”. W 2005r. urząd pracy realizował cztery programy dodatkowe, na które uzyskał dofinansowanie. Programy te to: „Aktywnie do celu”, „Pierwszy biznes”, „Roboty publiczne na rzecz usuwania skutków powodzi” oraz program „Na dobry początek”. W 2006 roku zrealizowano następujące dodatkowe programy: „Moja Aktywność”, „Postawmy na miejsca pracy”, „Zaistnieć na rynku pracy”.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Powiatowy Urząd Pracy bardzo aktywnie realizuje usługi i instrumenty rynku pracy wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do usług rynku pracy zaliczamy: pośrednictwo pracy w tym Eures, poradnictwo zawodowe i szkolenia. Natomiast do instrumentów rynku pracy zaliczamy: zwrot kosztów dojazdów, zwrot kosztów zakwaterowania, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, subsydiowane zatrudnienie, roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe, prace społecznie użyteczne i dodatek aktywizacyjny. W 2006 roku 1565 osób zostało objętych aktywnymi formami przeciwdziałania, średnio miesięcznie daje to 130 osób objętych aktywnymi formami. Dodając do tego średnią miesięczną liczbę ofert pracy, która wynosiła 213 ofert i średnią miesięczną liczbę osób objętych poradnictwem zawodowym - 218 osób możemy stwierdzić, iż miesięcznie PUP Cieszyn różnymi formami przeciwdziałania bezrobociu obejmuje średnio 561 osób co daje około 6,5% średniej miesięcznej liczby wszystkich osób bezrobotnych.

Wykres przedstawia instrumenty i usługi rynku pracy na podstawie ustawy z dnia 1 czerwca 2004 roku o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy, wcześniej funkcjonowała ustawa z 14 grudnia 1994 roku o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, która w dużym zakresie mówiła o innych instrumentach i usługach rynku pracy.

Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe

Podstawowymi zadaniami urzędu pracy, oprócz realizacji programów rynku pracy, są: pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób bezrobotnych (dane dotyczące ofert pracy zostały przedstawione w rozdziale poprzednim).

W 2003 roku z porad indywidualnych skorzystało 414 osób a w 2004 roku 553 osoby. Z poradnictwa grupowego skorzystało 517 osób w 2003 roku i 445 osób w 2004. Natomiast informacja zawodową objętych zostało w 2003 roku 1894 osoby i na podobnym poziomie w 2004 roku 1862 osoby. W 2005 roku nastąpił znaczny wzrost liczby osób objętych poradnictwem zawodowym. Z porad indywidualnych skorzystały 952 osoby. Poradami grupowymi objęto łącznie 753 osoby. Natomiast z informacji zawodowej skorzystały 2 934 osoby, które potrafią samodzielnie poruszać się po lokalnym rynku pracy, potrzebują jednak fachowej informacji o instytucjach, szkołach, orzekaniu o stopniu niepełnosprawności oraz możliwości korzystania z pomocy społecznej. Osoby te skorzystały również z pomocy przy wypełnianiu dokumentów aplikacyjnych. W 2006 roku z poradnictwa indywidualnego skorzystało 826 osób, z poradnictwa grupowego 1039 i z informacji zawodowej około 3 tys. osób.

W ramach działań z zakresu pośrednictwa pracy, realizowano zewnętrzne pośrednictwo, którego celem jest pozyskiwanie ofert pracy i informowanie pracodawców o działaniach PUP. Pracownicy urzędu w roku 2005 odwiedzili 102 pracodawców, którzy zgłosili 27 wolnych miejsc pracy. Łącznie w 2005r. zgłoszono do PUP w Cieszynie 1824 oferty pracy podobnie jak w roku 2004 (1822 oferty). Najniższy poziom ofert pracy w latach 2003 – 2004 zanotowano w 2003 roku – 1388 ofert pracy. Natomiast w 2006 roku urząd otrzymał 2555 ofert pracy. Stanowi to wzrost do 2005 roku o 733 oferty.

Od 2004 roku, w urzędzie pracy, w ramach pośrednictwa pracy został wprowadzony do realizacji system EURES, polegający na współpracy publicznych służb zatrudnienia w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) w zakresie realizacji ofert pracy. Z tej formy wsparcia również korzysta duża liczba osób bezrobotnych.

3.2 PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO PRZEZNACZONE DLA OSÓB BEZROBOTNYCH

Wejście Polski do Unii Europejskiej w maju 2004r. otworzyło możliwości korzystania z funduszy akcesyjnych i pozyskiwania środków, również na rozwój zasobów ludzkich. Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie od samego początku przystąpił do opracowywania i realizacji projektów.

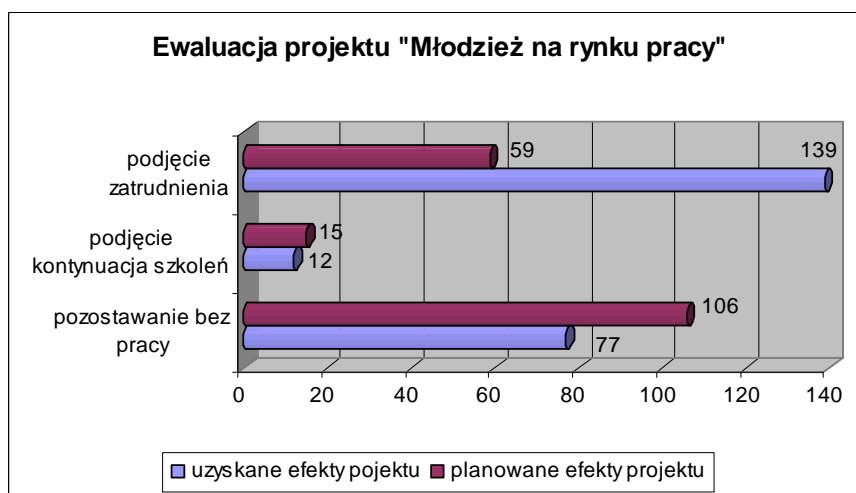
W pierwszym okresie programowania, który obejmuje lata 2004-2006, środki na rozwój zasobów ludzkich udostępniono głównie w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, finansowanego w całości z Europejskiego Funduszu Społecznego. Poniżej przedstawione zostały projekty już zrealizowane i będące w realizacji w ramach Priorytetu I „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej”, działania 1.2 „Perspektywy dla młodzieży”, działania 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”

Projekty realizowane w latach 2004-2005

„Młodzież na rynku pracy” to projekt realizowany w ramach działania 1.2 SPO RZL od 1 stycznia 2004r. do 31 maja 2005r. Działaniami objęto 228 osób w wieku od 18 do 24 lat zarejestrowanych w PUP przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące. Celem działań zaplanowanych w projekcie była promocja zatrudnienia oraz zdobywanie doświadczenia zawodowego wśród ludzi młodych, a przez to aktywizacja zawodowa tej grupy. W programie zaplanowano następujące działania:

- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy
- szkolenia miękkie
- szkolenia zawodowe, dostosowane do potrzeb beneficjentów i sytuacji na rynku pracy
- staże 4 i 6 miesięczne

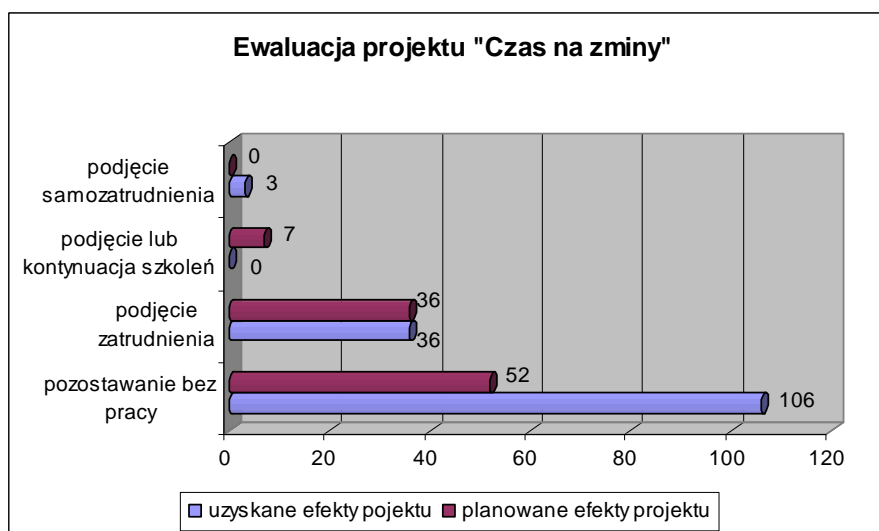
Wartość programu wynosiła 444 932 zł., a w całym programie udział wzięło 228 osób. Poniższy wykres obrazuje efekty projektu „Młodzież na rynku pracy”, czyli status na rynku pracy beneficjentów po zakończeniu programu.

„Czas na zmiany” to projekt realizowany w ramach działania 1.3 SPO RZL i wdrażany od 1 stycznia 2004r. do 31 maja 2005r. Zgodnie z przepisami programu jako beneficjentów tego projektu założono osoby powyżej 25 roku życia zarejestrowane w PUP w Cieszynie przez okres od 12 do 24 miesięcy. Program skierowany był od 100 osób. Głównym celem tego programu był wyposażenie adresatów pomocy w umiejętności poszukiwania pracy oraz dodatkowe umiejętności wymagane przez pracodawców. Wśród działań zrealizowanych w ramach programu należy wymienić:

- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy
- szkolenia miękkie
- szkolenia zawodowe.

Środki przeznaczone na realizację programu wyniosły: 187 708 zł., a ostatecznie z zaplanowanych działań skorzystało 145 osób. Poniżej przedstawiono efekty realizacji niniejszego programu.

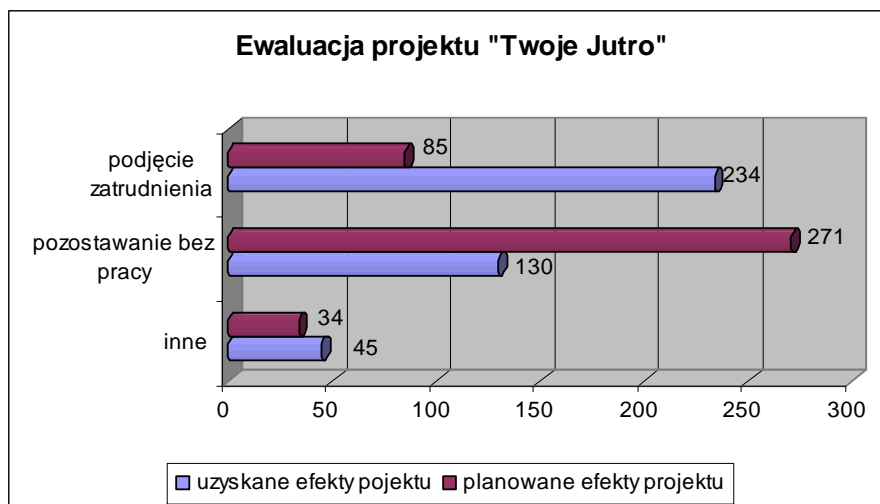
Projekty realizowane w latach 2005 - 2006

„Twoje Jutro” to program realizowany w ramach działania 1.2 SPO RZL, wdrażany od 1 czerwca 2005r. do 30 czerwca 2006r. Program zaplanowano dla 390 osób młodych (do 25 roku życia) zarejestrowanych w PUP w Cieszynie nie dłużej jednak niż 24 miesiące. Celem tego projektu była: promocja zatrudnienia, w tym samozatrudnienia wśród adresatów pomocy oraz aktywizacja zawodowa tej grupy. W programie „Twoje Jutro” przeprowadzono następujące działania:

- staże
- szkolenia zawodowe
- prace interwencyjne
- dostęp do poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Na realizację projektu wydano 1 821 688,38 zł., a ze wsparcia skorzystało w sumie 409 osób.

Efekty programu obrazuje poniższy wykres:

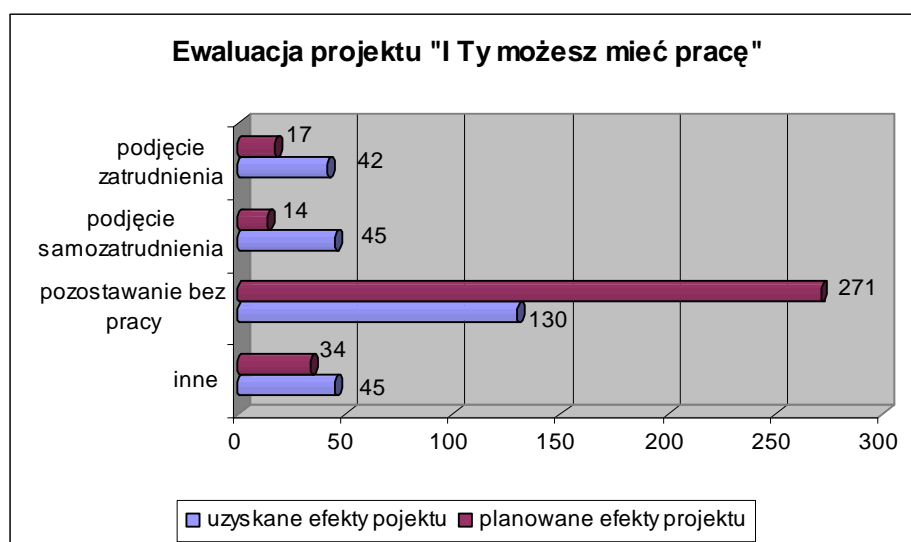

„I Ty możesz mieć pracę” jest to projekt realizowany w ramach działania 1.3 SPO RZL, którego realizacja rozpoczęła się 1 czerwca 2005r. a zakończyła się 30 czerwca 2006r. Swoimi działaniami miał on obejmować grupę 150 osób. Zgodnie z warunkami określonymi w przepisach beneficjentami mogły być osoby powyżej 25 roku życia, zarejestrowane w PUP w Cieszynie nie dłużej niż 24 miesiące. Celem programu była aktywizacja bezrobotnych poprzez wyposażenie ich w umiejętności poruszania się po rynku pracy, umiejętności zawodowe, umiejętności znalezienia się w realnym środowisku pracy.

W projekcie założono następujące działania:

- szkolenia miękkie i przygotowanie zawodowe
- szkolenia zawodowe
- prace interwencyjne
- doradztwo, szkolenie i przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy

Środki zaangażowane w realizację projektu wyniosły: 892 548 zł., a z działań projektu skorzystało ostatecznie 156 osób. Za pomocą wykresu przedstawiono efekty realizacji projektu.

Projekty realizowane w latach 2006 – 2007 (dane za rok 2006)

„**Twój pierwszy krok**” to program, który rozpoczął się 1 lipca 2006r. i potrwa do 30 czerwca 2007r. Projekt ten jest realizowany w ramach działania 1.2 SPO RZL. Jego celem jest promocja zatrudnienia wśród młodzieży oraz aktywizacja 165 młodych ludzi wieku do 25 roku życia, oraz absolwentów do 27 roku życia zarejestrowanych w urzędzie pracy nie dłużej niż 24 miesiące. W projekcie zaplanowano:

- staże
- szkolenia zawodowe
- pośrednictwo i poradnictwo zawodowe

Wysokość zaplanowanych środków na realizację poszczególnych działań to: 729 455,15 zł. Projekt jest w fazie realizacji.

„**Cel – Praca**” to projekt z działania 1.3 SPO RZL, który rozpoczął się 1 lipca 2006r. i potrwa do końca czerwca 2007r. Grupę docelową projektu stanowi 130 osób powyżej 25 roku życia zarejestrowanych w urzędzie pracy przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów (czyli osób, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy ukończyły jakiegokolwiek typu szkołę). Za cel w projekcie postawiono sobie promocję samozatrudnienia oraz aktywizację zawodową adresatów pomocy, poprzez umożliwienie im nabycia nowych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Formy aktywizacji zaplanowane w projekcie to:

- szkolenia zawodowe
- szkolenie miękkie i przygotowanie zawodowe
- doradztwo i przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy

Na realizację programu założono 639 906,80 zł. Projekt jest jeszcze w trakcie realizacji.

Od 2004 roku Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie na realizację projektów z działań 1.2 i 1.3 SPO RZL pozyskał 4 716 238,33 zł. Dotychczas z programów tych skorzystało 936 osób, z czego w projektach realizowanych obecnie uczestniczy 295 osób. Łącznie daje to liczbę 1 231 beneficjentów projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Biorąc pod uwagę liczbę osób zarejestrowanych w PUP na koniec 2005r. czyli 8 884 bezrobotnych, daje to niemalże 14% bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie, którzy dzięki projektom skorzystali, bądź skorzystają ze wsparcia w ramach programów europejskich. Z przeprowadzonej przez urząd ewaluacji czterech zrealizowanych projektów unijnych wynika, że większe efekty przynosi aktywizacja młodzieży, niż osób długotrwale bezrobotnych. To kolejne potwierdzenie długotrwałej tendencji na krajowym i lokalnym rynku pracy. Warto również zaznaczyć, że środki z Europejskiego Funduszu Społecznego umożliwiają zaoferowanie wsparcia większej liczbie osób, a co za tym idzie w istotny sposób przyczyniają się od aktywizacji lokalnego rynku pracy.

3.3 WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI LOKALNYMI – wybrane elementy

Punkty obsługi bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie od 2002 roku, na podstawie uzgodnień z samorządami lokalnymi, realizuje projekt obsługi osób bezrobotnych w poszczególnych gminach. Osoby bezrobotne nie posiadające prawa do zasiłku mają możliwość potwierdzania gotowości do podjęcia pracy i składania oświadczeń o nie osiągnięciu dochodów w terminach wyznaczonych przez PUP w poszczególnych gminach. W punktach obsługi bezrobotnych dyżurują również doradcy zawodowi, udzielający informacji związanych z poradnictwem zawodowym oraz o realizowanych przez urząd programach rynku pracy.

Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej

Od 2002 roku PUP realizuje z ośrodkami pomocy społecznej 2 projekty. Jeden dotyczy pośrednictwa pracy i polega na przekazywaniu ofert pracy do gmin. Dzięki tej formie współpracy pracownicy ośrodków pomocy mają możliwość informowania swoich klientów o ofertach pracy zgłaszanych do urzędu pracy. Drugi projekt dotyczy zbiorczego wystawiania przez PUP dla ośrodków pomocy niezbędnych zaświadczeń dla uzyskania przez osoby bezrobotne świadczeń. Ważnym elementem programu jest informacja między urzędami o realizowanych przez urząd pracy aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (min. szkoleniach, robotach publicznych, pracach interwencyjnych, pracach społecznie użytecznych).

Gminne Centra Informacji

Kolejnym niezwykle istotnym programem realizowanym we współpracy z gminami jest funkcjonowanie GCI. W powiecie cieszyńskim działa 9 Gminnych Centrów Informacji (w Cieszynie, Dębowcu, Golezowie, Hażlachu, Istebnej, Skoczowie, Ustroniu, Brennej i Zebrzydowicach). Głównym celem powstania Centrów było wyrównanie dysproporcji w dostępie do nowych technologii i zapewnienie mieszkańcom gmin dostępu poprzez Internet do wszechstronnej wiedzy i informacji obejmującej przede wszystkim zagadnienia rynku pracy, szkoleń, a także zasad podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Projekty zapewniły dostęp mieszkańców do pełnej gamy usług teleinformatycznych poprzez praktyczne wykorzystanie nowoczesnego sprzętu należącego do GCI.

Niezwykle istotna jest ich działalność informacyjno – szkoleniowa, polegająca na udzielaniu informacji związanych z poradnictwem zawodowym, pośrednictwem pracy oraz

możliwościami podejmowania działalności gospodarczej. Gminne Centra informacji dysponują wzorami dokumentów aplikacyjnych, pomagają swoim klientom przy ich redagowaniu, można tam znaleźć fachową opiekę doradcy zawodowego, poszukać w Internecie najnowszych ofert pracy i innych informacji związanych z poszukiwaniem pracy, wydrukować sporządzone wcześniej dokumenty. GCI stanowią duże wsparcie publicznych służb zatrudnienia, ze względu na ich lokalną dostępność, stały kontakt z urzędem pracy oraz posiadane wyposażenie.

Powiatowa Rada Zatrudnienia

Jest to organ opiniotwórczo doradczy Starosty w sprawach dotyczących polityki rynku pracy. W skład rady wchodzi przedstawiciele: samorządu lokalnego, organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom bezrobotnym, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Do zadań Powiatowej Rady Zatrudnienia należy m.in., inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia, ocena racjonalności gospodarowania środkami Funduszu Pracy i opiniowanie kryteriów podziału tych środków, składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w powiecie, a także ocenianie okresowych sprawozdań z działalności prowadzonej przez urząd pracy.

Inne rodzaje współpracy a gminami

- Realizację programu informacyjno-promocyjnego, dzięki któremu do gmin trafiają wiadomości dotyczące aktywizacji lokalnego rynku pracy. Formułą tego programu to comiesięczna informacja o lokalnym rynku pracy, materiały informacyjne w postaci ulotek, plakatów, oraz Biuletyn Cieszyńskiego Rynku Pracy. Bardzo ważnym elementem programu jest funkcjonowanie strony internetowej PUP.
- Program „Akademia Dialogu” realizowany we współpracy z gminami od września 2005 roku (więcej informacji w pkt 3.7) .

3.4 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Zgodnie z danymi na koniec marca 2006 roku w Powiecie Cieszyńskim funkcjonuje 483 organizacji pozarządowych. Najwięcej NGO's działa na terenie Cieszyna (160), Skoczowa (65) i Ustronia (64). Cele statutowe organizacji działających na naszym terenie obejmują

swym zakresem szerokie spektrum różnych obszarów życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.

Od wielu lat urząd pracy aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi, które za cel stawiają sobie pomoc osobom bezrobotnym. Do tych organizacji zaliczyć można:

1. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna
2. Fundację „Dobrego Pasterza” z Ustronia
3. Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Skoczowa „Mała Ojczyzna”
4. Cieszyńskie Stowarzyszenie Bezrobotnych
5. Stowarzyszenie Cieszyńskiej Młodzieży Twórczej
6. Stowarzyszenie „Teen Challenge” z Cieszyna
7. Obywatelski Ruch Obrony Bezrobotnych z Cieszyna

W ramach współpracy prowadzone są następujące działania:

- Inicjowanie powstawania i pomoc w sprawnym funkcjonowaniu Gminnych Centrów Informacji. W powiecie ich prowadzeniem zajmują się trzy organizacje: Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna, Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Skoczowa „Mała Ojczyzna” ze Skoczowa oraz Fundacja „Dobrego Pasterza” z siedzibą w Ustroniu
- Szkolenia (w latach 2004-2005) z zakresu pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego
- Współpraca w ramach „Akademii Dialogu”
- Współpraca w realizacji programu informacyjno-promocyjnego

Dodatkową płaszczyzną współpracy jest tzw. program grantowy. Powiatowy Urząd Pracy opiniuje, przyznaje i kontroluje wydatkowanie środków finansowych (grantów) dla organizacji pozarządowych, które są finansowane z budżetu samorządu powiatu na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i promocji zatrudnienia. W latach 2003 - 2005 przyznano 17 grantów na tego rodzaju przedsięwzięcia.

3.5 WSPÓŁPRACA Z PRACODAWCAMI

Pracodawcy, jak była już o tym mowa w rozdziale pierwszym opracowania, są zarówno adresatami działań realizowanych przez urząd pracy, jak i partnerami w aktywizacji lokalnego rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, od wielu lat

współpracuje z pracodawcami z powiatu cieszyńskiego, mając na uwadze istotną rolę tych podmiotów w działaniach zmierzających do ograniczania problemu bezrobocia.

Współdziałanie, w zakresie zadań własnych realizowanych przez urząd pracy, zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia, obejmuje przede wszystkim pozyskiwanie i realizowanie ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców. Zaktywizowaniu kontaktów z pracodawcami służy również projekt zewnętrznego pośrednictwa pracy. Polega on na bezpośrednich kontaktach pracowników PUP z firmami, w ramach których udzielane są informacje o formach i przedsięwzięciach wdrażanych przez urząd oraz pozyskiwane są oferty pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie chcąc wyjść naprzeciw potrzebom pracodawców prywatnych zorganizował dla nich szkolenia z zakresu możliwości pozyskiwania środków w ramach funduszy strukturalnych, łącznie odbyły się trzy takie szkolenia, które prowadzone były przez specjalistę z Biura Edukacji Europejskiej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Ponadto PUP w Cieszynie realizuje, przy współpracy z pracodawcami, program zwolnień monitorowanych (outplacement). Są to działania kierowane do osób będących w trakcie wypowiedzenia umowy o pracę, których celem jest pomoc tym osobom w znalezieniu innego zatrudnienia, między innymi poprzez szkolenia z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy. Ważnym elementem jest informowanie ich o programach rynku pracy. Urząd Pracy przedstawiał ww ofertę 5 zakładom zgłaszającym zwolnienia grupowe - w ramach tego rodzaju usług zawarto porozumienie z 3 firmami.

Poza tym urząd w ramach wspierania przedsiębiorczości na terenie powiatu cieszyńskiego, od wielu lat organizuje bezpłatne szkolenia z zakresu tzw. „Małej przedsiębiorczości”, z których może skorzystać każdy mieszkaniec powiatu. Podczas takiego szkolenia można dowiedzieć się jakie są formy prowadzenia działalności gospodarczej, jaka jest kolejność kroków, aby założyć własną działalność, jakie są formy opodatkowania i jakie inne zobowiązania ciążą na przedsiębiorcy. Warto również wspomnieć o roli pracodawców jako partnerów w rozpowszechnianiu wiedzy dotyczącej lokalnego rynku pracy i działań prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.

Od września 2005 roku współpraca z sektorem biznesu odbywa się na płaszczyźnie projektu „Akademia Dialogu”, o istotnych elementach tego współdziałania będzie mowa w nieco dalej w części poświęconej temu projektowi.

3.6 WSPÓŁPRACA Z INNYMI PARTNERAMI Z TERENU POWIATU

Poza współpracą z trzema najistotniejszymi sektorami na poziomie lokalnym, czyli z jednostkami samorządu terytorialnego, z organizacjami pozarządowymi i pracodawcami prywatnymi, PUP w Cieszynie współpracuje również z innymi podmiotami odgrywającymi istotną rolę w kreowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Współpraca ze szkołami

Bardzo istotne znaczenie na lokalnym rynku pracy odgrywają placówki oświatowe, które poprzez organizację kierunków kształcenia i kreowanie postaw wśród młodych ludzi, mają znaczący wpływ na to jak będzie w przyszłości wyglądał rynek pracy w powiecie cieszyńskim. Głównymi elementami współpracy ze szkołami powiatu cieszyńskiego są:

- spotkania doradców zawodowych z uczniami poszczególnych placówek edukacyjnych, które mają na celu przygotowanie do wejścia na rynek pracy osób młodych nie mających jeszcze doświadczenia zawodowego
- przekazywanie młodzieży kompleksowej informacji dotyczącej rynku pracy
- analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, która umożliwia szkołom powiatu cieszyńskiego uzyskanie wiadomości o tym jakie kierunki w szkolnictwie mają przyszłość,
- opiniowanie nowych kierunków kształcenia

Współpraca z Zakładem Karnym

Już od 1997 roku Powiatowy Urząd Pracy wspólnie z Zakładem Karnym w Cieszynie realizuje program wsparcia dla osób osadzonych. Celem tych działań jest zarówno informowanie osób skazanych o ofercie urzędu, przełamywanie barier w procesie poszukiwania pracy, a także przygotowanie tych osób do aktywnego poszukiwania zatrudnienia po opuszczeniu Zakładu Karnego.

Współpraca ze Śląskim Zamkiem Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie

Dotychczasowa współpraca ze Śląskim Zamkiem Sztuki i Przedsiębiorczości obejmuje działania w ramach Klubu Przedsiębiorcy oraz przy realizacji projektu „ABC Przedsiębiorczości”, którego partnerem jest również Cieszyńskie Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych. Celem tego projektu jest przygotowanie osób bezrobotnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, stworzenie reprezentacji pracodawców, oraz

kształtowanie umiejętności korzystania przez pracodawców ze środków unijnych. Pracownicy urzędu w ramach wyżej wymienionego programu, pomagali w rekrutacji jego beneficjentów, prowadzili szkolenia i warsztaty z zakresu przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, oraz zakładania firmy w państwach przygranicznych. Ponadto między Śląskim Zamkiem Sztuki i Przedsiębiorczości a Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie jest realizowany projekt informacyjny o inicjatywach realizowanych przez te instytucje co pozwala na szerokie rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczności lokalnej. ŚZSZiP jest również niezwykle ważnym partnerem w ramach „Akademii Dialogu”.

3.7 WSPÓŁPRACA W RAMACH DZIAŁANIA 1.1 SPO RZL „AKADEMIA DIALOGU”

Program „Akademia Dialogu” współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich działanie 1.1. Wdrażany jest na terenie powiatu cieszyńskiego od września 2005 roku do końca czerwca 2007 roku.

Projekt rozwija dialog społeczny między organizacjami będącymi partnerami urzędu pracy w celu aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz buduje efektywne partnerstwo na rzecz zatrudnienia w powiecie cieszyńskim. Projekt zakłada udział przedstawicieli 3 sektorów, a mianowicie: Jednostek Samorządu Terytorialnego, NGO’S – organizacji pozarządowych i pracodawców. Projekt „Akademia dialogu” zakłada integrację uczestników oraz wspólne szkolenia modelujące postawy aktywnej i współpracy, tak by można było określić wspólne kierunki skutecznych działań na rzecz zatrudnienia.

W ramach projektu „Akademia Dialogu” 63 osoby reprezentujące trzy kluczowe sektory pracują w czterech grupach tematycznych zajmując się odpowiednio problematyką rynku pracy, edukacji, wykluczenia społecznego oraz przedsiębiorczości. Dzięki realizacji projektu możliwa jest integracja jego beneficjentów, prowadzone są także szkolenia z zakresu pozyskiwania środków z funduszy unijnych i współpracy przy ich pozyskiwaniu. Beneficjenci na samym początku określili cele jakie chcieliby realizować oraz określili wspólne priorytety działania. Dzięki pracy poszczególnych grup tematycznych powstało 46 propozycji projektów, których realizacja w znacznym stopniu przyczyniłaby się do rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu cieszyńskiego. Podpisane zostało porozumienie między

poszczególnymi uczestnikami projektu, w którym wszyscy beneficjenci zadeklarowali chęć współpracy, wymiany informacji, partnerskiego realizowania projektów.

„Akademia dialogu” to projekt, który jasno pokazał ogromną potrzebę wspólnego działania na rzecz mieszkańców Powiatu Cieszyńskiego. Udowodnił, że partnerzy chcą razem pracować na zasadzie koalicji na rzecz jakości usług a nie rywalizacji, uznania kompetencji oraz rzetelnego rozpoznania aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w powiecie. Zakładaną wartością dodaną projektu jest uzyskanie wiedzy o sytuacji i możliwościach instytucji, organizacji i pracodawców oraz nawiązanie kontaktów, co pozwoli na wieloletnie realizowanie przedsięwzięć na rzecz zatrudnienia.

3.8 WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA PROWADZONA PRZEZ PUP W CIESZYNIE

W ramach współpracy transgranicznej podejmowane są następujące działania:

- Program Informacji Prawnej. Jest realizowany od 2003 roku przez przygraniczne urzędy pracy w Cieszynie, Czeskim Cieszynie i Trzyńcu. Polega na comiesięcznych dyżurach pracownika czeskiego urzędu pracy w Polsce i dyżurach pracownika polskiego urzędu pracy w Czechach. Celem tego programu jest informowanie o systemach zabezpieczeń społecznych w obydwu krajach, a także przepisach prawnych regulujących rynek pracy po obu stronach granicy. Dzięki współpracy możliwe jest także rozpowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy oraz o możliwościach wspólnego aplikowania o środki unijne (m.in. konsultacje w sprawie Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A)
- Projekt *„Praca bez granic – transgranicznym rynek pracy – utworzenie przygranicznej sieci współpracy urzędów pracy na obszarze Euroregionu Śląsk Cieszyński”*. Program, który był realizowany w 2003 roku we współpracy z urzędami w Bielsku – Białej, Karwinie i Frydku – Mistku, umożliwił wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, a także wymianę informacji o metodach stosowanych przez poszczególne instytucje, jak i sposobach przygotowywania pośredników pracy i doradców zawodowych do ich stosowania. Program przyczynił się w znacznej mierze do upowszechniania procedur gromadzenia i propagowania informacji zawodowej po obu stronach granicy.
- Projekt *„Wspólna Praca w euroregionie Polska – Czechy”*, który realizowany był w 2005 roku we współpracy z MOPS w Cieszynie. Program ten obejmował wizyty studyjne

i staże pracowników ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy i organizacji pozarządowych w instytucjach po polskiej i czeskiej stronie granicy. Celem projektu była wymiana informacji o warunkach życia i pracy w obu krajach.

➤ Współpraca w tworzeniu *EURES T „Beskidy”*. PUP w Cieszynie aktywnie uczestniczy od 2004 roku w działaniach zmierzających do utworzenia pierwszego w Polsce partnerstwa transgranicznego, które umożliwi ściślejszą współpracę między przygranicznymi regionami Czech, Słowacji i Polski w zakresie rozwoju rynku pracy i promocji zatrudnienia. Dyrektor PUP w Cieszynie jako przedstawiciel powiatowych urzędów pracy ze strony polskiej, jest członkiem Komitetu Przygotowującego. Dzięki pozyskaniu środków od Komisji Europejskiej opracowano m.in. trójjęzyczny informator i ulotki o tym czym jest EURES T, zorganizowano także pierwsze Transgranicznej Targi Pracy, Przedsiębiorczości i Edukacji w Cieszynie. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem studium wykonalności *EURES T „Beskidy”*, które zostanie przedstawione Komisji Europejskiej i na bazie którego powstanie właściwa struktura partnerstwa EURES T. Za przygotowanie tego dokumentu odpowiedzialna jest strona czeska. Funkcjonowanie partnerstwa tego typu, umożliwi ujednoczenie przygranicznego rynku pracy, ułatwi dostęp do ofert zatrudnienia osobom poszukującym pracy i bezrobotnym, ułatwi także podejmowanie nauki przez obywateli państw ościennych w krajach przygranicznych.

➤ „*Praca po sąsiedzku*” to projekt realizowany w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Polska – Republika Słowacka, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Trwa od września 2006 roku. Po stronie polskiej partnerami tego projektu są PUP z Bielska – Białej, PUP z Żywca, Filia WUP z Bielska – Białej i PUP w Cieszynie, a po słowackiej stronie urzędy pracy z Cadcy i Namestova. Celem tego projektu jest wspieranie działań w obszarze przygranicznym, które ma się przyczynić do zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju polsko – słowackiego pogranicza. Działania przewidziane w programie to utworzenie wspólnego portalu internetowego, opracowanie analizy transgranicznego rynku pracy, wymianę pracowników oraz wspólne konferencje i warsztaty w obydwu krajach.

PUP w Cieszynie od wielu lat prowadzi działania na rzecz współpracy transgranicznej i posiada duże doświadczenie w zakresie realizacji tego rodzaju przedsięwzięć. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej i otworzeniu rynków między Polską, Czechami i Słowacją te działania stały się bardzo istotne, gdyż ułatwiają one wymianę informacji między granicznymi państwami, a co za tym idzie pozwalają mieszkańcom terenów przygranicznych w pełni korzystać ze swobód w zakresie podejmowania zatrudnienia oferowanych przez UE.

Rozdział 4

CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY NA LATA 2007-2013

4.1 ANALIZA SWOT RYNKU PRACY W POWIECIE CIESZYŃSKIM

Wstępem do opracowania celów i działań programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2007-2013 było przygotowanie analizy SWOT oraz wyjściowej diagnozy sytuacji na rynku pracy w powiecie cieszyńskim zamieszczonej w rozdziale 2 niniejszego opracowania.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Silna pozycja branży turystycznej i uzdrowiskowej, • Różnorodność branż, • Rozwinięta sieć organizacji pozarządowych i Gminnych Centrów Informacji, • Szeroka oferta edukacyjna, • Wzrost samozatrudnienia, • Rozwijający się sektor usługowy, • Dodatni przyrost naturalny, • Pozytywnie rokująca liczba osób w wieku produkcyjnym, • Rozbudowana sieć komunikacji państwowej i prywatnej, • Wspieranie ginących zawodów, • Stosunkowo duża liczba wolontariuszy, • Zwiększenie ilości form aktywizacji osób bezrobotnych, • Skuteczna realizacja programów rynku pracy, • Gotowość kadry do kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • Rozległość powiatu jako bariera w poszukiwaniu pracy, • Sezonowość rynku pracy, • Bariery architektoniczne w otoczeniu osób niepełnosprawnych, • Pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego, • Brak szczegółowych analiz na temat rynku pracy, • Mała liczba przedsiębiorstw z branży produkcyjnej, • Brak reprezentatywnej organizacji przedsiębiorców, • Niedostateczna informacja o rynku pracy dla młodzieży uczącej się, • Brak Biura Karier, • Brak inkubatora przedsiębiorczości, • Brak lokalnego funduszu poręczeń pożyczkowych. • Konflikt interesów aktorów rynku pracy, • Mała liczba doradców zawodowych i

<p>ustawicznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duże środowisko twórców kultury, • Zróżnicowane walory przyrodnicze, • Przywiązanie do tradycji. • Doświadczenie pracowników zajmujących się problematyką rynku pracy, • Spadek bezrobocia, 	<p>pośredników pracy zatrudnionych w PUP</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Transgraniczność, • Dostęp do funduszy strukturalnych, • Tendencja wzrostowa w liczbie ofert pracy, • Chęć rozwijania dialogu społecznego, • Rozwój agroturystyki, • Istnienie Euroregionu Śląsk Cieszyński oraz Beskidy, • Powstanie struktury Eures T „Beskidy”, • Zakończenie budowy drogi ekspresowej S1, • Lansowanie twórczości regionalnej, • Patriotyzm lokalny, • Wypracowanie wspólnej marki produktów kojarzonych z powiatem cieszyńskim, • Promowanie ekonomii społecznej. • Szybki postęp techniczny i technologiczny jako szansa dla młodych dobrze wykształconych osób • Rozwój usług 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca niedrożność systemu transportowego regionu, • Występowanie obaw co do zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynikające z utrwalonych postaw wobec tej grupy, • Brak korelacji edukacji, szczególnie szkolnictwa zawodowego każdego szczebla z rynkiem pracy, • Odływ ludzi młodych do pracy za granicą, • Mała liczba doradców zawodowych i pośredników pracy, • Zmieniające się przepisy prawne, • Skutki reformy edukacyjnej ograniczające ilość szkół zawodowych i wprowadzające licea profilowane, • Ukryte bezrobocie, szara strefa, • Rosnąca obojętność społeczna, • Obniżenie poziomu życia, • Niedostateczny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i ich pracownikami, • Szybki postęp techniczny i technologiczny i niedostosowane w związku z nim kwalifikacje osób bezrobotnych

4.2 CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY W POWIECIE CIESZYŃSKIM NA LATA 2007-2013

Rozwijanie i promowanie zatrudnienia oraz aktywnej polityki rynku pracy wymaga wzięcia pod uwagę różnych płaszczyzn i ścierających się ze sobą zależności. Istotne jest uwzględnienie nie tylko polityki publicznych służb zatrudnienia, ale także zmian i tendencji zachodzących na płaszczyźnie przedsiębiorczości, wykluczenia społecznego i edukacji. Dlatego też realizacja programu odbywać się będzie poprzez prowadzenie działań w czterech obszarach, a mianowicie: przedsiębiorczości, wykluczenia społecznego, edukacji i zadań publicznych służb zatrudnienia.

Niezwykle ważnym elementem prowadzących do osiągnięcia celu głównego jest współpraca z aktorami rynku pracy, do którego należą trzy sektory tj. pracodawcy, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego. Tylko dzięki zaangażowaniu wszystkich podmiotów w promocję zatrudnienia możliwe będzie osiągnięcie celów operacyjnych na wszystkich czterech płaszczyznach.

Cel główny zawiera cztery cele operacyjne, które wykazują duży poziom ogólności. Dlatego też konieczne wydało się wypracowanie celów szczegółowych dla każdego obszaru (przedsiębiorczość, wykluczenie społeczne, edukacja, zadania publicznych służb zatrudnienia). Natomiast cele szczegółowe są realizowane poprzez konkretne działania odnoszące się do planowanych inicjatyw, które mają być podjęte przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie przy aktywnym współdziałaniu różnorodnych instytucji z terenu powiatu cieszyńskiego.

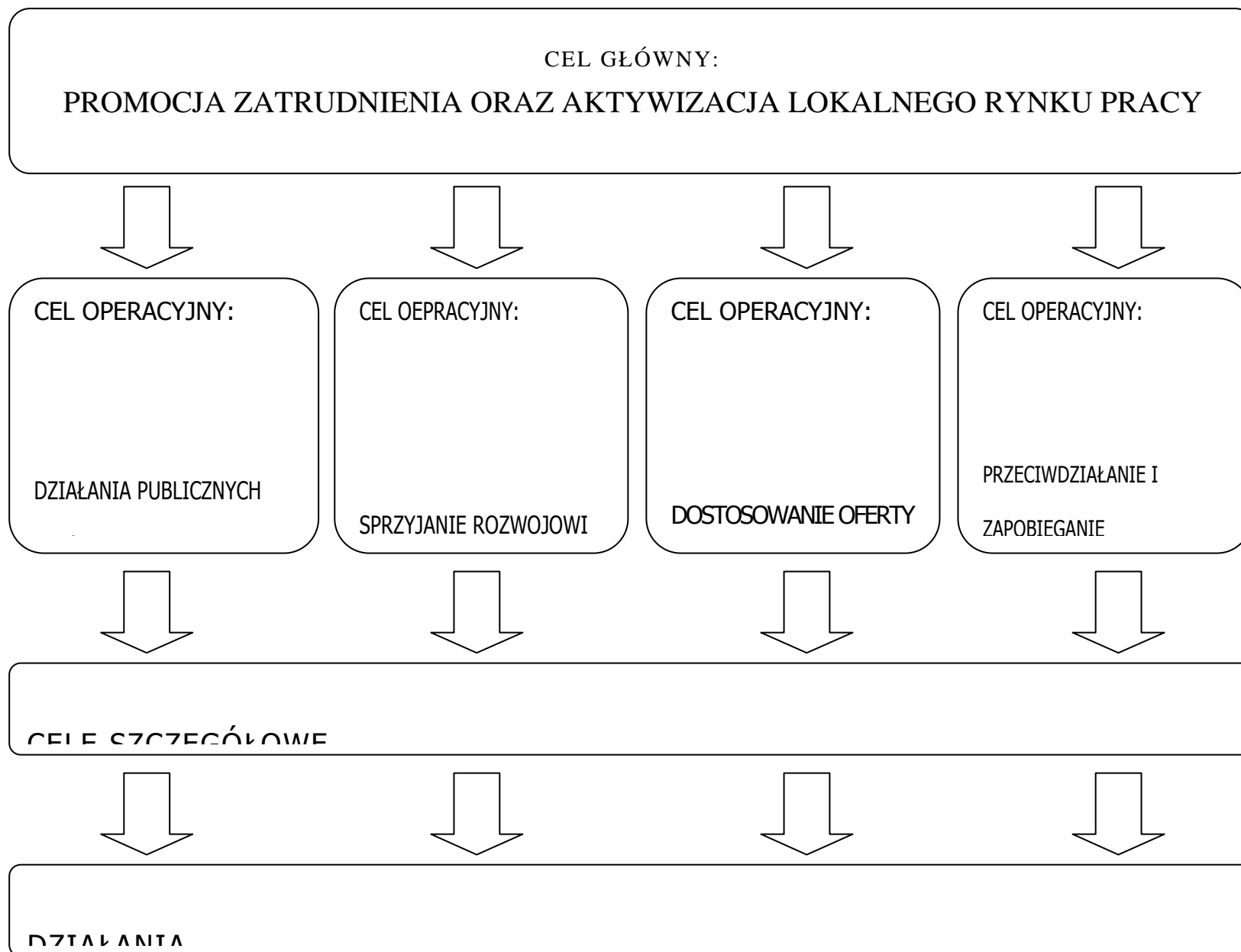
Celem głównym programu jest:

***Promocja Zatrudnienia
oraz
Aktywizacja Lokalnego Rynku Pracy.***

Cele operacyjne:

1. Działania publicznych służb zatrudnienia na rzecz rynku pracy.
2. Sprzyjanie rozwojowi przedsiębiorczości.
3. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
4. Przeciwdziałanie i zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY W POWIECIE CIESZYŃSKIM
NA LATA 2007-2013

CEL OPERACYJNY I

DZIAŁANIA PUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA NA RZECZ RYNKU PRACY

Cele szczegółowe:

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
2. Współpraca transgraniczna
3. Standaryzacja usług świadczonych przez PUP w Cieszynie
4. Wspieranie dialogu społecznego i budowanie partnerstwa
5. Identyfikowanie potrzeb i trendów panujących na rynku pracy
6. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników PUP
7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych
8. Promocja usług publicznych służb zatrudnienia

Cel główny: Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	
<i>Cel operacyjny: Działania publicznych służb zatrudnienia na rzecz rynku pracy</i>	
Cel szczegółowy	<i>Działania</i>
1. Realizacja działań aktywizujących wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie szeroko rozumianego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy; - promowanie i świadczenie usług EURES; - organizacja i finansowanie szkoleń; - inicjowanie i finansowanie zatrudnienia w postaci prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych oraz stażu i przygotowania zawodowego; - refundacja kosztów wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego; - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanej z podjęciem tej działalności; - stypendia dla osób podejmujących dalszą naukę zgodnie z ww. ustawą; - tworzenie specjalistycznych programów przy współpracy jednostek samorządu terytorialnego;
2. Rozwijanie współpracy transgranicznej	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z transgranicznymi urzędami pracy; - aktywne uczestnictwo w tworzeniu struktury EURES T „Beskidy”; - organizowanie szkoleń i warsztatów z zakresu transgranicznego rynku pracy; - tworzenie partnerskich projektów ze stroną czeską i słowacką;

<p>3. Standaryzacja usług świadczonych przez PUP w Cieszynie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja aktów prawnych w sprawie standardów usług rynku pracy; - dostosowanie zakresu i form świadczonych usług do obowiązującego stanu prawnego; - zagwarantowanie środków niezbędnych do wdrożenia standardów; - monitoring wdrażania standardów; - wzrost jakości świadczonych usług;
<p>4. Wspieranie dialogu społecznego i budowanie partnerstwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie kontaktu z innymi powiatowymi urzędami pracy; - inicjowanie powstawania partnerstw lokalnych na rzecz zatrudnienia i rozwoju; - kontynuacja działań zainicjowanych projektem „Akademia dialogu”; - współdziałanie z innymi instytucjami i podmiotami działającymi na lokalnym rynku pracy; - przygotowywanie projektów partnerskich na rzecz aktywizacji rynku pracy; - współdziałanie z Gminnymi Centrami Informacji;
<p>5. Identyfikowanie potrzeb i trendów panujących na rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - badanie potrzeb szkoleniowych wśród osób zarejestrowanych w PUP; - diagnozowanie potrzeb pracodawców; - inicjowanie badań w zakresie diagnozowania potrzeb lokalnego rynku pracy; - prognozowanie kierunków rozwoju rynku pracy; - monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych; - prowadzenie statystyk dotyczących rynku pracy;
<p>6. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników PUP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie potrzeb szkoleniowych pracowników PUP; - przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych, - podnoszenie kwalifikacji w ramach szkoleń zewnętrznych;

<p>7. Pozyskiwanie dodatkowych środków na działania podejmowane przez urząd</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opracowywanie i realizacja projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych; - przygotowywanie oraz wdrażanie programów regionalnych i krajowych mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu; - pozyskiwanie środków z „rezerwy” Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz „rezerwy” samorządu województwa śląskiego;
<p>8. Promocja usług publicznych służb zatrudnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i wydanie ulotek informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych przez PUP; - promocja działań PUP w lokalnych mediach; - informowanie otoczenia instytucjonalnego o zadaniach realizowanych przez urząd; - promocja działalności PUP za pomocą strony internetowej; - opracowywanie i wydawanie Biuletynu Cieszyńskiego Rynku Pracy;

CEL OPERACYJNY II

SPRZYJANIE ROZWOJOWI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie samozatrudnienia, sektora MŚP i podmiotów ekonomii społecznej
2. Pomoc w pozyskiwaniu informacji o rynku pracy i możliwościach pozyskiwania środków na rozwój przedsiębiorczości
3. Promowanie lokalnych przedsiębiorstw i produktów
4. Pomoc w tworzeniu oraz współpraca z organizacjami przedsiębiorców
5. Dostosowanie oferty pośrednictwa pracy do potrzeb pracodawców

Cel główny: Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	
<i>Cel operacyjny: Sprzyjanie rozwojowi przedsiębiorczości</i>	
Cel szczegółowy	Działania
1. Wsparcie samozatrudnienia, sektora MŚP i podmiotów ekonomii społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - udzielania osobom bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej; - prowadzenie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości dla bezrobotnych i poszukujących pracy; - promowanie idei ekonomii społecznej; - pozyskiwanie środków na zatrudnienie wspierane; - współuczestniczenie w działaniach zmierzających do utworzenia inkubatora przedsiębiorczości; - współpraca z samorządami lokalnymi i przedsiębiorcami w zakresie szkoleń osób przewidzianych do zatrudnienia w ramach nowych inwestycji realizowanych przez przedsiębiorców;
2. Pomoc w pozyskiwaniu informacji o rynku pracy i możliwościach pozyskiwania środków na rozwój przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - współuczestniczenie w działaniach zmierzających do utworzenia lokalnego funduszu pożyczkowego; - współpraca ze Śląskim Zamkiem Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie w zakresie organizowania szkoleń dla przedsiębiorców; - współorganizowanie szkoleń dla pracodawców z innymi podmiotami z zakresu pozyskiwania środków unijnych;

<p>3. Promowanie lokalnych przedsiębiorstw i produktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie wspólnych inicjatyw ze Śląskim Zamkiem Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie; - promowanie produktów lokalnych i przedsiębiorstw w ramach partnerstwa; - umieszczanie informacji o współpracujących z PUP pracodawcach na stronie internetowej i publikacjach opracowywanych przez urząd;
<p>4. Pomoc w tworzeniu oraz współpraca z organizacjami przedsiębiorców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuowanie współpracy wśród lokalnych przedsiębiorców nawiązanej w ramach projektu „Akademia dialogu”; - współpraca z istniejącymi i nowopowstałymi organizacjami przedsiębiorców;
<p>5. Dostosowanie oferty pośrednictwa pracy do potrzeb pracodawców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie pracodawców o zasadach funkcjonowania pośrednictwa pracy w urzędzie; - zachęcanie pracodawców do korzystania z pośrednictwa pracy; - organizowanie giełd i targów pracy; - diagnozowanie potrzeb rynku pracy; - prowadzenie zewnętrznego pośrednictwa pracy; - oferowanie i w miarę potrzeb wdrażanie programów zwolnień monitorowanych;

CEL OPERACYJNY III

DOSTOSOWANIE OFERTY EDUKACYJNEJ DO POTRZEB RYNKU PRACY

Cele szczegółowe:

1. Współpraca publicznych służb zatrudnienia z jednostkami oświatowymi
2. Badanie potrzeb edukacyjnych z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku pracy
3. Promocja kształcenia ustawicznego
4. Rozwój współpracy ze szkołami w zakresie poradnictwa zawodowego

Cel główny: Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	
<i>Cel operacyjny: Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy</i>	
Cel szczegółowy	<i>Działania</i>
1. Współpraca PUP z jednostkami oświatowymi	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie przez doradców zawodowych zajęć i prelekcji w szkołach na temat lokalnego rynku pracy; - wydawanie opinii o nowych kierunkach kształcenia; - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w ramach porozumienia; - udzielania informacji oraz udostępnianie materiałów uczniom szkół powiatu cieszyńskiego;
2. Badanie potrzeb edukacyjnych z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie analiz zawodów deficytowych i nadwyżkowych; - ankietowanie lokalnych pracodawców w zakresie oceny kwalifikacji pracowników i kandydatów do pracy; - badanie aktywności zawodowej absolwentów poszczególnych szkół;
3. Promocja kształcenia ustawicznego	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnianie informacji o możliwościach skorzystania z bezpłatnych szkoleń; - zachęcanie do podejmowania studiów dla osób pracujących współfinansowanych z funduszy strukturalnych; - poprawa jakości kształcenia ustawicznego dorosłych, dostosowanie do aktualnych potrzeb rynku pracy;
4. Rozwój współpracy ze szkołami w zakresie poradnictwa zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie programu szkoleniowego dla pedagogów szkolnych lub szkolnych doradców zawodowych; - promowanie idei doradztwa zawodowego wśród władz samorządowych;

CEL OPERACYJNY IV

PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU WŚRÓD OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja osób zagrożonych i wykluczonych społecznie
2. Pozyskiwanie środków na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
3. Promocja i wykorzystywanie dobrych praktyk
4. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się osobami wykluczonymi społecznie i marginalizowanymi
5. Promocja wolontariatu
6. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób wykluczonych i marginalizowanych

Cel główny: Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	
<i>Cel operacyjny: Przeciwdziałanie i zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy</i>	
Cel szczegółowy	Działania
1. Aktywizacja osób zagrożonych i wykluczonych społecznie zarejestrowanych w PUP w Cieszynie	<ul style="list-style-type: none"> - świadczenie zindywidualizowanych usług poradnictwa zawodowego; - organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy; - prowadzenie zajęć aktywizacyjnych we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi; - bieżąca diagnoza problemów i wypracowanie metod działania z osobami zagrożonymi i wykluczonymi społecznie; - organizowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb; - reintegracja społeczna i zawodowa poprzez samozatrudnienie i zatrudnienie wspierane;
2. Pozyskiwanie środków na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - zdobywanie i przekazywanie informacji o możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych; - przygotowanie i wdrażanie projektów samodzielnie bądź w partnerstwie z innymi instytucjami statutowo zajmującymi się tą problematyką;
3. Promocja i wykorzystywanie dobrych praktyk	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie i rozpowszechnianie informacji o innowacyjnych projektach realizowanych dla grup defaworyzowanych; - zastosowanie nowych innowacyjnych metod pracy i form aktywizacji na podstawie sprawdzonych narzędzi i technik pracy; - rozpowszechnianie dobrych praktyk wypracowanych przez urząd;

<p>4. Podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej na rzecz osób wykluczonych społecznie i marginalizowanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza potrzeb szkoleniowych; - doskonalenie kwalifikacji zawodowych; - nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnym klientem; - podnoszenie skuteczności pracy z trudnym klientem;
<p>5. Promocja wolontariatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie idei wolontariatu wśród młodzieży; - udzielanie informacji o Centrach Wolontariatu; - angażowanie wolontariuszy w inicjatywy podejmowane na rzecz grup ryzyka;
<p>6. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób wykluczonych i marginalizowanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana informacji o formach pomocy świadczonych grupom defaworyzowanym; - wymiana doświadczeń związanych z pracą z osobami marginalizowanymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym; - wspólne organizowanie przedsięwzięć na rzecz aktywizacji tej grupy; - pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji projektów; - zlecanie niektórych zadań określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy organizacjom pozarządowym;

4.3 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ ZAŁOŻONYCH W PROGRAMIE.

Do podstawowych źródeł finansowania należeć będą:

- środki Funduszu Pracy,
- fundusze unijne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki pochodzące z budżetu samorządu powiatowego,
- inne

4.4 MONITORING STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU

W trakcie realizacji Programu na bieżąco będzie prowadzony monitoring mający na celu określenie postępu we wdrożeniu poszczególnych celów i działań. Planowane jest sporządzanie sprawozdań rocznych z realizacji Programu oraz sprawozdania końcowego podsumowującego całokształt działań i osiągnięte efekty.

Rozdział 5

METODOLOGIA POWSTANIA POWIATOWEGO PROGRAMU PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

5.1 ETAPY POWSTAWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

Z uwagi na fakt, iż Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy jest częścią Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych został powołany zespół w celu przygotowania obu projektów.

Harmonogram wypracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy:

1. powołanie w PUP w Cieszynie zespołu ds. opracowania *PPPZiALRP*
2. powołanie interdyscyplinarnego zespołu – PUP i PCPR
3. analiza danych będących w posiadaniu PUP i PCPR
4. zebranie niezbędnych danych z poszczególnych gmin i instytucji – PUP i PCPR
5. opis danych statystycznych w poszczególnych polach – PUP i PCPR
6. sformułowanie celów, zadań i działań
7. wypracowanie projektów **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy**
8. konsultacja **Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy** w ramach projektu „Akademia Dialogu”
9. konsultacje społeczne **Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy**
10. zebranie opinii i wniosków
11. przygotowanie jednolitego tekstu **Powiatowego Programu Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy**
12. złożenie projektu *PPPZiALRP* do Zarządu Powiatu Cieszyńskiego
13. zaopiniowanie projektu *PPPZiALRP* przez właściwe Komisje Rady Powiatu Cieszyńskiego

14. uchwalenie **Powiatowego Programu Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy** przez Radę Powiatu Cieszyńskiego

15. przekazanie tekstu do Gmin i innych zainteresowanych podmiotów

5.2 ZGODNOŚĆ ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI KRAJOWYMI I UNIJNYMI

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy wpisuje się w następujące dokumenty:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Krajowa Strategia Zatrudnienia 2007-2013,
- Projekt Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 wspierający wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności),
- Projekt Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020,
- Regionalny Plan Działania na 2007,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020,
- Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego na lata 2001-2016,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie cieszyńskim na lata 2007-2020

5.3 KONSULTACJA POWIATOWEGO PROGRAMU PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

Konsultacja Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy odbywała się w ramach Akademii Dialogu oraz została przekazana z prośbą o konsultację do:

- Samorządów Lokalnych
- Parlamentarzystów i Eurodeputowanych
- Członków Powiatowej Rady Zatrudnienia
- Ośrodków Pomocy Społecznej
- Organizacji Pozarządowych
- Organizacji Pracodawców

5.4 SKŁAD ZESPOŁU OPRACOWUJĄCEGO POWIATOWĄ STRATEGIĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I POWIATOWY PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

Na potrzeby opracowania programu Dyrektor PUP w Cieszynie Zarządzeniem nr 8/2006 z dnia 1 września 2006r. powołał Zespół ds. opracowywania Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Zgodnie z niniejszym zarządzeniem w skład zespołu, pod nadzorem Kierownika Działu Programów Rynku Pracy i Poradnictwa Zawodowego weszli pracownicy tego działu. Członkowie zespołu zostali oddelegowani również do pracy w zespole opracowywania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, której częścią jest Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Jednostką odpowiedzialną za opracowanie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.

5.5 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w powiecie cieszyńskim na lata 2007-2013 jest dokumentem otwartym i elastycznym, dlatego też jest możliwe wprowadzenie zmian wynikających z potrzeb oraz z tendencji na lokalnym rynku pracy.

Opracował Zespół w składzie:

Anna Stefaniak-Bacza

Dorota Bizoń

Katarzyna Adamus

Monika Białek

Ewelina Dobrowolska

Małgorzata Matuszek